LAReS

Lowlands
Archaeological
Research
Service

Een nieuwbouwproject aan de Lindestraat te Wiekevorst.
Archeologienota

E.N.A. Heirbaut
C. Dockx

Colofon

Titel: Een verkaveling aan de Lindestraat te Wiekevorst. Archeologienota.
Auteur: Elly N.A. Heirbaut, Caroline Dockx
Grafische illustraties/GIS: LAReS

Rapportnummer: LAReS-rapport 343

Projectleider/veldwerkleider: Elly N.A. Heirbaut
Uitvoerder: LAReS, Lowlands Archaeological Research Service
Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: augustus 2020
Publicatieplaats: Halle-Zoersel

Illustratieverantwoording voorblad: Uitsnede uit de kaart van Ferraris (1771-1778)

© LAReS bvba. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

LAReS bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Deel I. Verslag van resultaten

Inhoudstafel

1 INLEIDING 5

1.1 RANDVOORWAARDEN 6
1.2 TECHNISCHE FICHE/ADMINISTRATIEVE GEGEVENS 7

2 VRAAGSTELLINGEN 8

3 METHODIEK VAN HET ONDERZOEK 9

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK 9
3.2 RAPPORTAGE EN AFBEELDINGEN 10

4 BESCHRIJVING VAN DE GEPLANDE WERKZAAMHEDEN 11

4.1 BESTAANDE TOESTAND 11
4.2 NIEUWE TOESTAND 14

5 ARCHEOLOGISCH BUREAUONDERZOEK 24

5.1 ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS 24
5.2 HISTORISCHE BRONNEN 24
5.3 CARTOGRAFISCHE BRONNEN 25
5.4 LUCHTFOTOGRAFIE 29
5.5 GEO(MORFO)LOGIE EN BODEM 32
5.5.1 DIGITAAL HOOGTEMODEL VLAANDEREN II 32
5.5.2 TERTIAIR GEOLOGISCHE KAART 33
5.5.3 QUARTAIR GEOLOGISCHE KAART 34
5.5.4 BODEMTYPE 34
5.5.5 POTENTIËLE BODEMEROSIE EN BODEMBEDEKKING 36
5.6 ARCHEOLOGISCHE BRONNEN 38
5.7 CONTROLEBORINGEN 39
5.7.1 ACTUELE SITUATIE 41
5.7.2 RESULTATEN 41
5.7.3 INTERPRETATIE 43

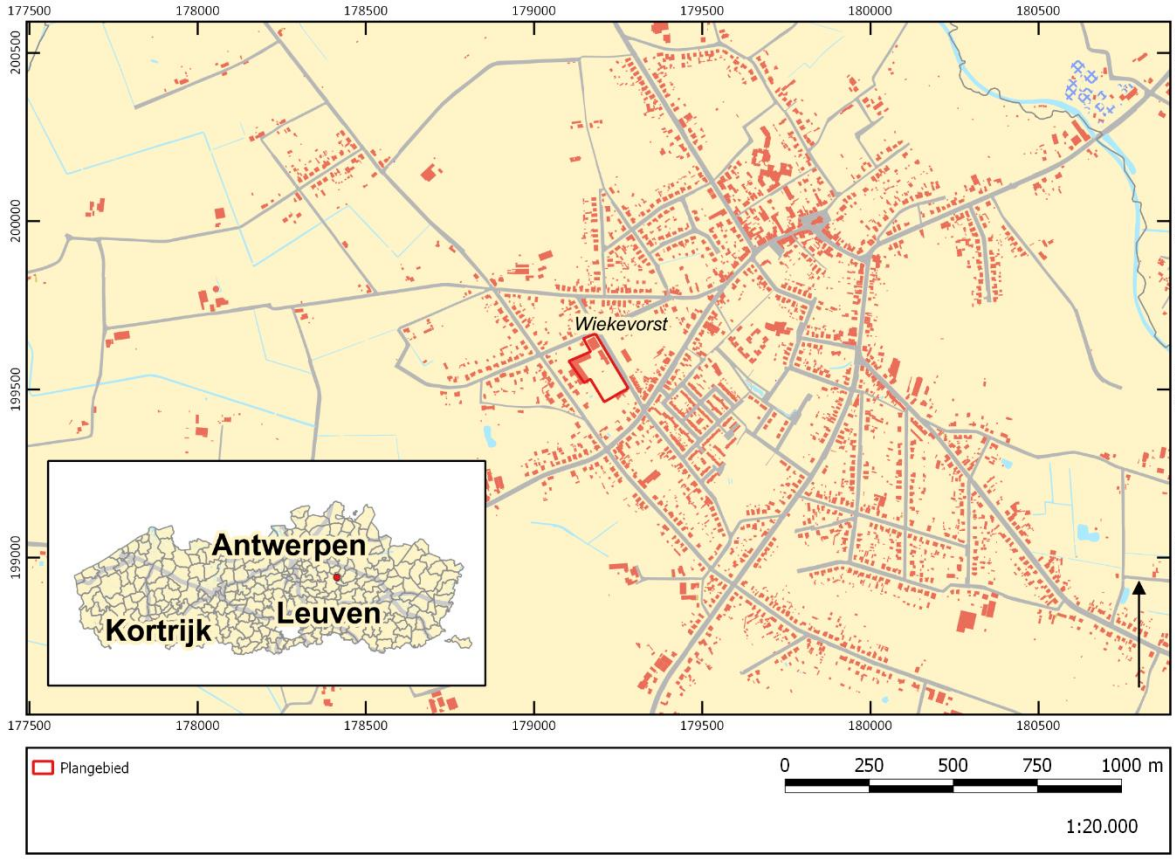
6 SYNTHESE 44

6.1 SYNTHESE VOOR GESPECIALISEERD PUBLIEK 44
6.1.1 SAMENVATTING VAN DE ONDERZOEKSRESULTATEN EN BEANTWOORDING VAN DE ONDERZOEKSVRAGEN 44
6.1.2 IMPACT VAN VROEGERE EN GEPLANDE WERKEN 45
6.1.3 POTENTIEBEPALING, KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL EN AANBEVELING 46
GERAADPLEEGDE LITERATUUR 48
GERAADPLEEGDE WEBSITES 48

LIJST VAN FIGUREN **49**

1 Inleiding

Het plangebied is gelegen aan de Lindestraat te Wiekevorst (gemeente Heist-op-den-Berg, provincie Antwerpen). Het omvat vijf percelen met een totale oppervlakte van ca. 15.930 m². Binnen het plangebied staan momenteel drie gebouwen. Het overige gedeelte van het terrein is volledig verhard.
De opdrachtgever plant de bestaande bebouwing en verhardingen te slopen en op te breken en binnen het terrein 33 nieuwbouwwoningen, commerciële ruimtes en een supermarkt op te trekken (fig. 1).

Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied. ©LARES

Het doel van het onderzoek is het verkrijgen van een archeologienota waarvan akte is genomen naar aanleiding van een omgevingsvergunningsaanvraag met stedenbouwkundig luik. Het onderzoek (projectcode 2020E221) werd uitgevoerd door twee erkende archeologen conform de Code van Goede Praktijk. Onderhavige archeologienota bestaat uit twee delen: een verslag van de resultaten van het vooronderzoek (deel I) en het daaruit voortvloeiende programma van maatregelen (deel II).

Het onderzoek omvat in de eerste plaats een bureauonderzoek. Hierbij wordt nagegaan welke mogelijke archeologische en cultuurhistorische waarden zich binnen het projectgebied bevinden. Op basis van de resultaten van dit bureauonderzoek wordt geëvalueerd in hoeverre er voldoende informatie voorhanden is om tot bovengenoemde doelstelling te bekomen, of dat er bijkomend vooronderzoek in een andere vorm (al dan niet met bodemingreep) noodzakelijk is.

Het verslag van de resultaten van het vooronderzoek omvat naast deze inleiding nog vijf hoofdstukken. In hoofdstuk 2 worden de vraagstellingen die voor dit onderzoek relevant zijn, opgesomd. Deze vraagstellingen zullen in hoofdstuk 6 beantwoord worden, in zoverre als mogelijk op basis van de resultaten van het vooronderzoek. De gehanteerde werkwijze en onderzoeksstrategie worden in hoofdstuk 3 beschreven. Hier wordt ook de gemaakte selectie inzake bronnen verantwoord (cf. de Code van Goede Praktijk, par. 12.5.2.1). De geplande werkzaamheden worden in hoofdstuk 4 beschreven. Hierbij is van groot belang dat duidelijk wordt in hoeverre de werken impact zullen hebben op het (eventueel aanwezige) bodemarchief. Hoofdstuk 5 vormt de weerslag van de resultaten van het bureauonderzoek (*assessment*), gebaseerd op een exhaustieve studie van het beschikbare kaartmateriaal, de historische en archeologische bronnen. In dit hoofdstuk wordt geëvalueerd wat de archeologische potentie van het plangebied is. In hoofdstuk 6 wordt een synthese gevormd op basis van het *assessment*, waarin de onderzoeksvragen beantwoord worden, en wordt ook geïnformeerd over de eventuele kennisvermeerdering die het plangebied kan opleveren. Verder wordt nagegaan in hoeverre de eventuele archeologische en cultuurhistorische waarden aangetast kunnen/zullen worden door de geplande werkzaamheden. Het eerste deel wordt afgesloten met de bibliografie en bijlagen.
Het tweede deel omvat een gemotiveerd advies omtrent het vervolgtraject (programma van maatregelen).

1.1 Randvoorwaarden

Het terrein is momenteel ontoegankelijk voor verder archeologisch vooronderzoek buiten het bureauonderzoek aangezien het terrein nog deels bebouwd en volledig verhard is. Het slopen hiervan zal pas gerealiseerd worden als de vergunning is verkregen. Het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem zal bijgevolg in een uitgesteld traject worden uitgevoerd om logistieke redenen.

1.2 Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site	Lindestraat, Wiekevorst	
Ligging	Lindestraat 5, 2222 Heist-op-den-Berg	
Kadastrale gegevens	Heist-op-den-Berg, 5e afdeling, sectie A, percelen 501k2, 502e, 502f, 502d en 502c.	
Bounding Box	X	Y
	179422.356065	199635.230498
	179028.01588	199635.230498
	179422.356065	199423.761811
	179028.01588	199423.761811
Onderzoek	Archeologisch en geschiedkundig bureauonderzoek	
Projectcode	2020E221	
Uitvoerders/actoren	Elly N.A. Heirbaut, LAReS Caroline Dockx, LAReS	
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162 Caroline Dockx: OE/ERK/Archeoloog/2019/00020	
Nummer wettelijk depot	Niet van toepassing	
Termijn	Augustus 2020	
Geplande ingreep	Slopen en opbreken van bestaande bebouwing en verharding. Het optrekken van 33 nieuwbouwwoningen, commerciële ruimtes en een supermarkt.	
Totaal oppervlakte plangebied	ca. 15.930 m²	
Totaal oppervlakte geplande werken	ca. 15.930 m²	
Geldende wetgeving en voorwaarden	Het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3.000 m² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.	
Randvoorwaarden	zie paragraaf 1.1	
Doelstelling	Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.	
Thesaurus	Archeologienota, bureauonderzoek, archeologisch vooronderzoek in uitgesteld traject	

2 Vraagstellingen

In het kader van dit bureauonderzoek zijn van tevoren enkele vragen geformuleerd waarop het onderzoek antwoord tracht te vinden.

1. Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorische potentieel van het terrein?
2. Welke archeologische sites zijn bekend in of nabij het projectgebied?
3. Wat is de landschapshistoriek/evolutie in gebruik van het terrein?
4. Wat is de impact van de geplande werken?
5. Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende informatie op of is er aanvullend vooronderzoek (al dan niet met ingreep in de bodem) nodig? In het laatste geval: welke methode levert het meeste informatie op? Welke onderzoeksstrategie moet toegepast worden in het uitgesteld traject?

3 Methodiek van het onderzoek

3.1 Onderzoeksmethodiek

Om na te gaan of er archeologische en cultuurhistorische waarden in het plangebied aanwezig zijn en om een antwoord te kunnen geven op de in hoofdstuk 2 geformuleerde vraagstellingen, is een bureauonderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn verschillende soorten bronnen geraadpleegd, die in hoofdstuk 5 besproken zullen worden (*assessment*). De meeste bronnen zijn online beschikbaar gesteld door de Vlaamse Overheid.

Om de fysische geografie van het projectgebied te onderzoeken zijn de bodemkaart, bodembedekkingskaart, erosiegevoeligheidskaart, tertiair geologische kaart en quartair geologische kaart geraadpleegd. Deze zijn online te raadplegen in de databases van Geopunt Vlaanderen (www.geopunt.be) en in de Databank Ondergrond Vlaanderen (www.dov.vlaanderen.be).

Om een beeld te krijgen van de historische (landschaps)ontwikkeling van het plangebied zijn de beschikbare historische en topografische kaarten geraadpleegd. De gegeorefereerde historische kaarten, dit zijn de kaart van Frickx (1712), de kaart van de Ferraris (1771-1778), de Atlas der Buurtwegen (1841), de kadasterkaart van Popp (1842-1879) en de kaart van Vandermaelen (1846-1854), kunnen online geraadpleegd worden via het Geoportaal Onroerend Erfgoed (www.geo.onroerenderfgoed.be).

De kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw is voor dit gebied niet beschikbaar. Op dezelfde website zijn ook verschillende 20e- en 21e-eeuwse luchtfoto's te raadplegen. Daarnaast is gebruik gemaakt van ander historisch kaartmateriaal, o.a. uit de Koninklijke Bibliotheek te Brussel, dat is in te zien via de website van Cartesius (www.cartesius.be). Voor de historische bronnen is gebruik gemaakt van de inventaris onroerend erfgoed en van schriftelijke bronnen. De combinatie van historische bronnen, historische kaarten, topografische kaarten en luchtfoto's zorgt ervoor dat de ontwikkeling van het projectgebied en de ruimere omgeving vanaf de 18e eeuw tot het heden goed in beeld gebracht kan worden.
Om ook zicht te krijgen op de perioden vóór de 18e eeuw is onderzocht of er zich in en/of nabij het plangebied archeologische resten in de ondergrond bevinden of reeds zijn onderzocht. Om dit te kunnen bepalen, zijn voornamelijk de online beschikbare gegevens geanalyseerd. Hierbij is in eerste instantie de database van de Centrale Archeologische Inventaris (CAI; www.cai.onroerenderfgoed.be) bevraagd. Hierbij moet opgemerkt worden dat de CAI niet volledig is en geen garantie biedt op de aan- of afwezigheid van een eventuele archeologische site. Ook is www.inventaris.onroerenderfgoed.be geraadpleegd voor het plangebied en de ruimere omgeving. Dit is verder in dit rapport verwerkt.

Naast het onderzoek naar de historische ontwikkeling van het gebied en de reeds gekarteerde archeologische vindplaatsen, dienen ook de geplande werkzaamheden en de (eventueel) hierbij horende verstoringen in kaart gebracht te worden. De beschrijvingen gebeuren op basis van de plannen en schetsen die de opdrachtgever ter beschikking heeft gesteld (hoofdstuk 4). Hiertoe behoren de plannen van en informatie over de bestaande bebouwing ("bestaande toestand") en de bouwtekeningen van het te realiseren project ("nieuwe toestand").

Op basis van alle beschikbare gegevens is tenslotte een conclusie getrokken omtrent de kans op de aanwezigheid van archeologisch erfgoed met een groot potentieel tot kennisvermeerdering, en de eventuele intactheid van een al dan niet aanwezige archeologische site (hoofdstuk 6). Hieruit vloeit een advies omtrent eventuele vervolgstappen die genomen moeten worden.

3.2 Rapportage en afbeeldingen

De indeling in hoofdstukken is reeds eerder beschreven. Wat betreft de afbeeldingen die in deze archeologienota zijn opgenomen, geldt dat zij alle zijn afgebeeld op klein formaat omwille van de opmaak van de tekst. In bijlage zijn de beschikbare plannen opgenomen.

De kaarten die gemaakt zijn op basis van de beschikbare bodemkaarten, luchtfoto's en CAI zijn zoveel mogelijk op eenzelfde schaal vervaardigd (zie ook figurenlijst). Omwille van de duidelijkheid (vb. situeren van het plangebied ten opzichte van de omringende omgeving) kan hiervan afgeweken zijn. Historische kaarten zijn op een andere schaal gemaakt om zo ook zicht te geven op een groter gebied, of juist in te zoomen op details.

De in deze archeologienota opgenomen informatie en plannen zijn vermeld met toezegging van de opdrachtgever.

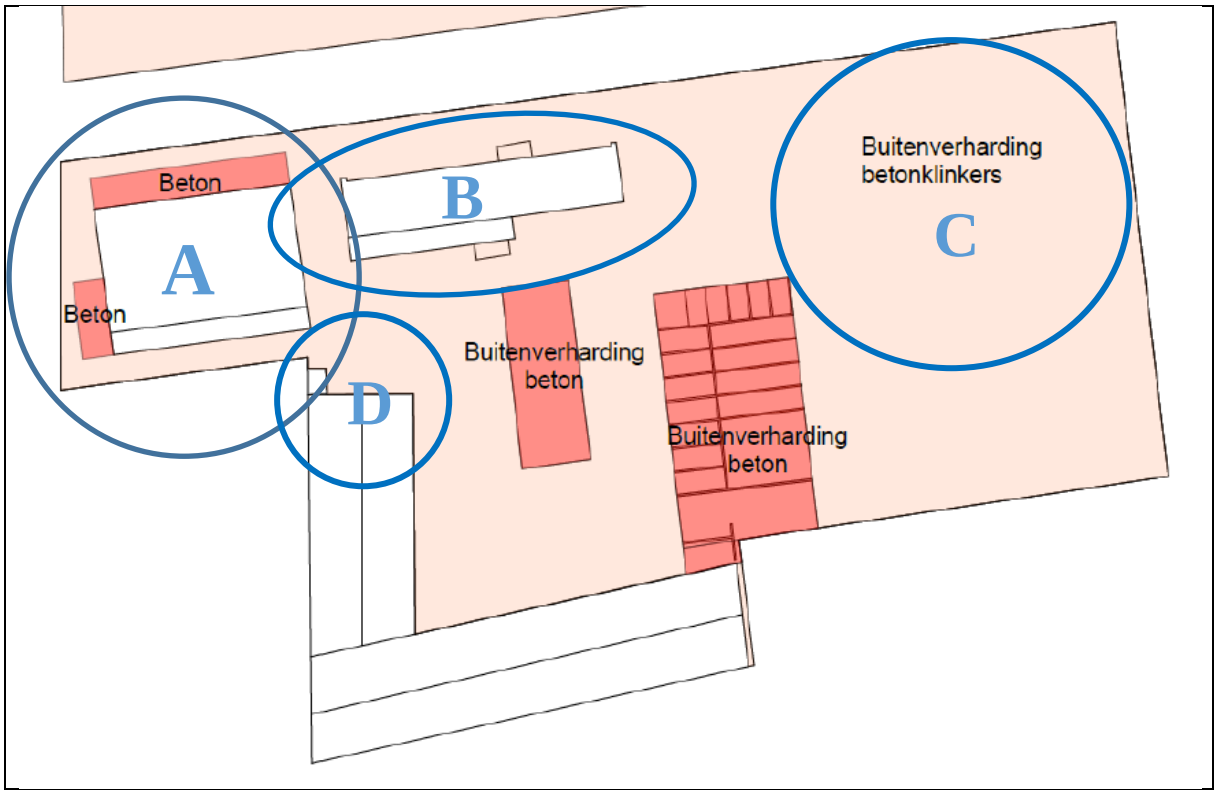
4 Beschrijving van de geplande werkzaamheden

4.1 Bestaande toestand

Het plangebied bestaat uit vijf percelen met een totale oppervlakte van ca. 15.930 m². Het terrein is momenteel volledig verhard en deels bebouwd. Er bevinden zich drie gebouwen die omstreeks 1970 gebouwd zijn. Het overige gedeelte van het terrein is volledig verhard met enerzijds een betonverharding en anderzijds een betonklinkerverharding. De totale oppervlakte van deze verhardingen bedraagt ca. 15.200 m². Er is geen verdere informatie over de diepte waarop deze verhardingen en structuren zijn gefundeerd, waardoor het moeilijk in te schatten is in hoeverre het bodemarchief binnen het plangebied reeds verstoord is.

Figuur 2. Opmetingsplan van de bestaande toestand.

Figuur 3. Overzicht van de bestaande verhardingen en structuren.

Figuur 4. Zicht op de industriehal in het noordelijke gedeelte van het plangebied (A op figuur 3). © LARES

Figuur 5. Zicht op het bestaande gebouw aan de straatzijde (B op figuur 3). ©LARES

Figuur 6. Zicht op de klinkerverharding in het zuidelijk gedeelte van het plangebied (C op figuur 3). ©LARES

Figuur 7. Zicht op de loods in het westelijk gedeelte van het plangebied (D op figuur 3). © LARES

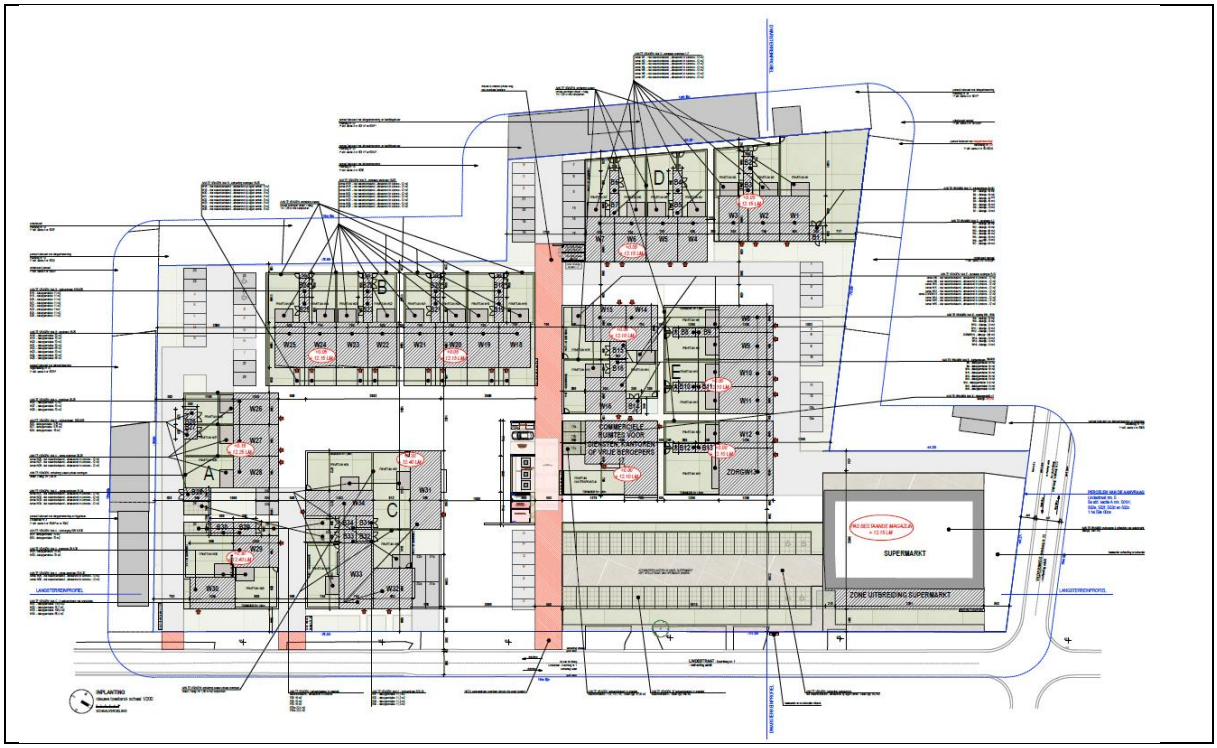
4.2 Nieuwe toestand

De opdrachtgever plant de bestaande bebouwing en verhardingen te slopen en op te breken met uitzondering van één bestaande industriehal (fig. 8, blauw omcirkeld). Nadien zal er van start gegaan worden met de bouw van 33 nieuwbouwwoningen, een supermarkt en een gebouw met commerciële ruimtes (fig. 9). De supermarkt wordt voorzien in de te behouden industriehal.

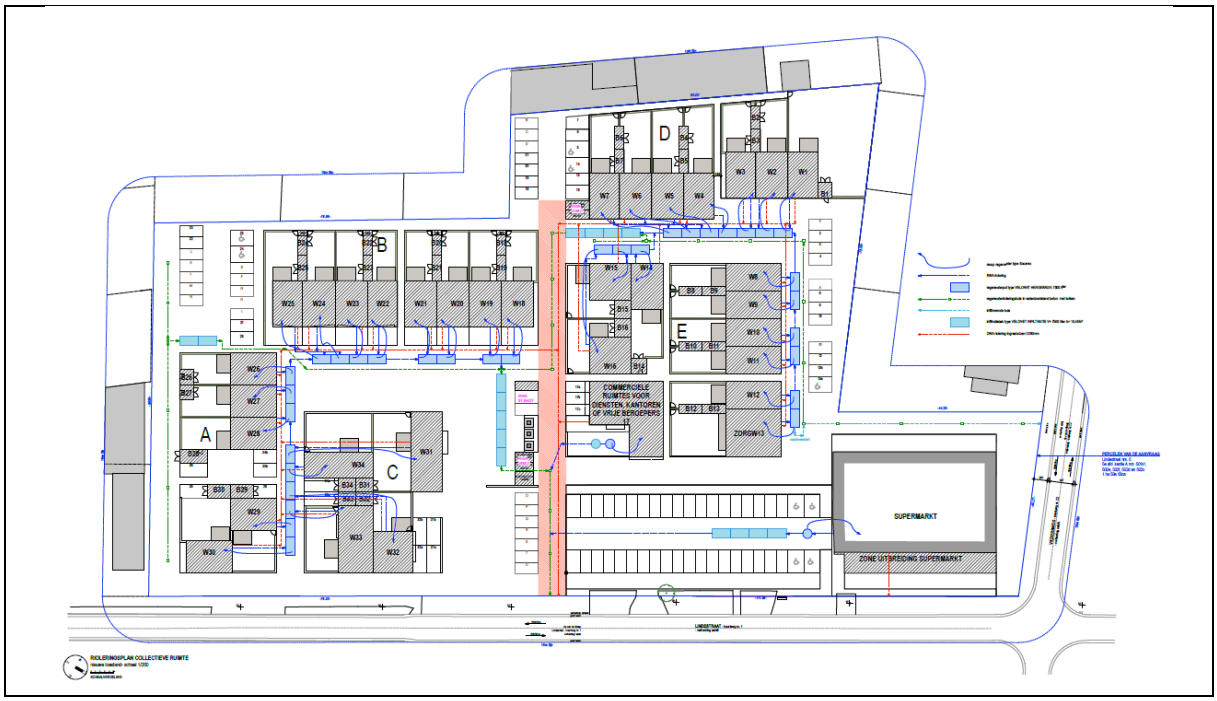
In eerste instantie zullen de riolering en nutsleidingen aangelegd worden (fig. 10). Deze worden op een gemiddelde diepte van ca. 60 cm -mv voorzien worden. Ook worden regenwaterputten en septische putten aangelegd, alsook toezichtsputten. De diepte waarop deze putten worden aangelegd, is vooralsnog onbekend. Nadien wordt begonnen met de bouw van de woningen.
De woningen worden niet onderkelderd maar gefundeerd tot op een diepte van ca. 80 cm -mv met een vloerplaat op volle grond. Er zijn twee typen nieuwbouwwoning zoals hieronder te zien is (fig. 11 en 12). De wijze van fundering blijft echter hetzelfde.
Aan de achterzijde van elke woning wordt tevens een terras van 12 m² in een niet waterdoorlatende verharding en een tuinberging met een oppervlakte van 10 m² voorzien. De diepte van deze terrassen en tuinbergingen is onbekend.

Figuur 8. Plangebied met aanduiding van de te behouden industriehal. © LARES

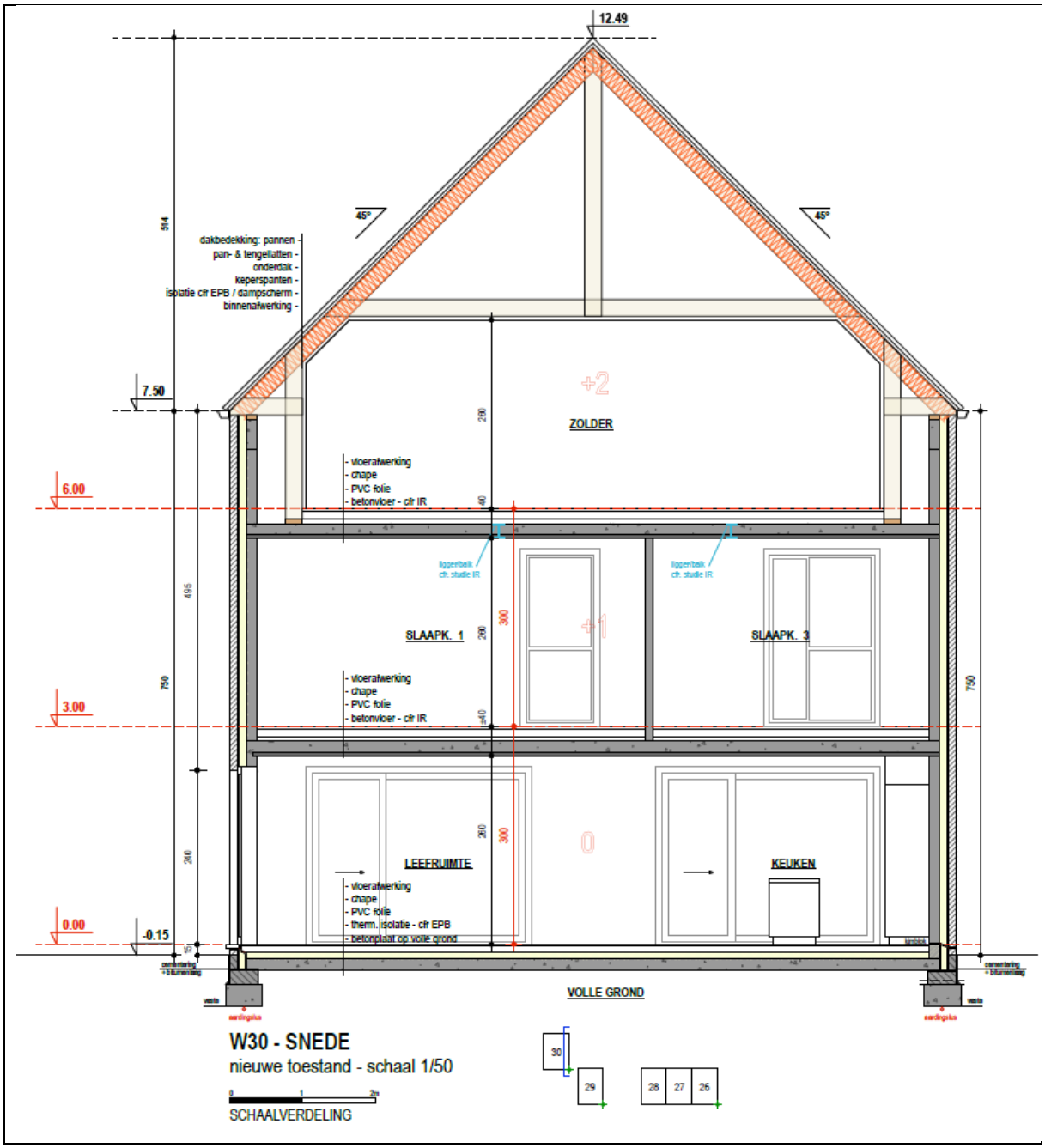
Figuur 9. Inplantingsplan nieuwe toestand.

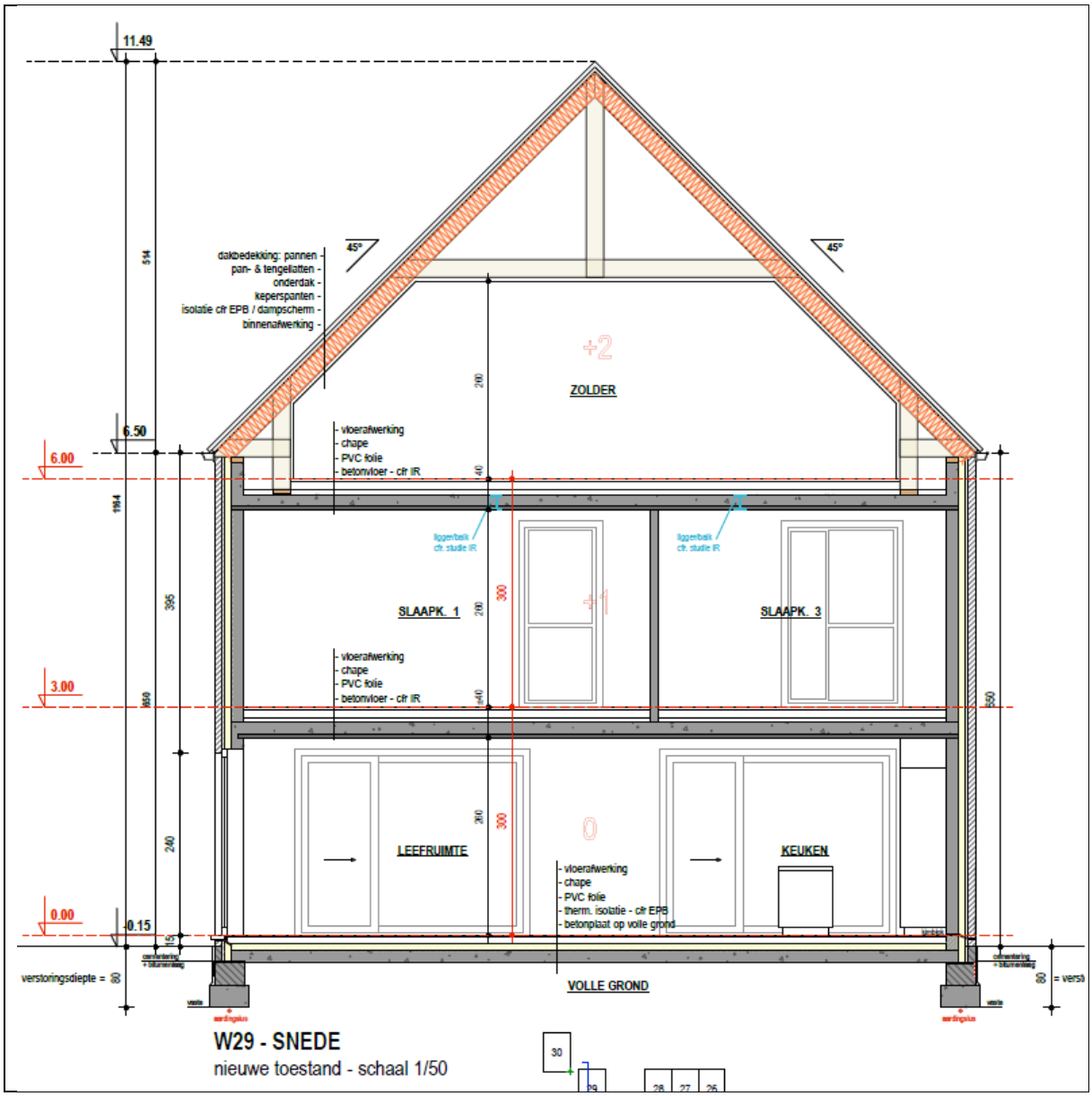
Figuur 10. Inplantingsplan met aanduiding riolering en nutsleidingen.

Naast deze nieuwbouwwoningen wordt ook een gebouw met commerciële ruimtes opgetrokken voor diensten, kantoren of vrije beroepers. Dit gebouw zal gefundeerd worden op een diepte van ca. 85 cm -mv met een vloerplaat op volle grond (fig. 14 en 15). Daarnaast worden de nutsleidingen en riolering aangelegd op een gemiddelde diepte van ca. 60 cm -mv. Hierbij wordt ook een regenwaterput van 10.000 liter met een infiltratievoorziening en een septische put voorzien. De diepte waarop deze putten zullen aangelegd worden, is vooralsnog onbekend.
Aan de voorzijde van dit gebouw worden drie parkeerplaatsen in grasdallen voorzien met een totale oppervlakte van 37,5 m². De diepte waarop deze aangelegd worden, bedraagt ca. 40 cm -mv.

Verder wordt er binnen het plangebied een supermarkt met bijhorende parking voorzien. Hiervoor wordt één bestaande industriehal behouden en verbouwd (fig. 8 en 16). Deze bestaande hal is momenteel gefundeerd op een diepte van ca. 1 m -mv.
De verbouwingen houden in dat de bestaande aanbouw aan de industriehal gesloopt wordt en vervangen wordt door een nieuwe aanbouw (fig. 18). Deze nieuwe aanbouw zal eveneens op een diepte van ca. 1 m -mv gefundeerd worden en voorzien worden van een nieuwe betonvloer op volle grond. Aan de andere zijde van de bestaande industriehal wordt een uitbreiding gerealiseerd. Deze uitbreiding zal op dezelfde manier opgetrokken worden als de nieuwe aanbouw.
Nadien wordt de bestaande betonvloer binnen in de industriehal volledig opgebroken en vervangen door een nieuwe betonvloer. Deze zal op eenzelfde diepte als de bestaande betonvloer aangelegd worden.
Tot slot worden ook de gevels van de bestaande industriehal vervangen. Hiervoor worden geen grondwerken uitgevoerd (fig. 19 en 20).

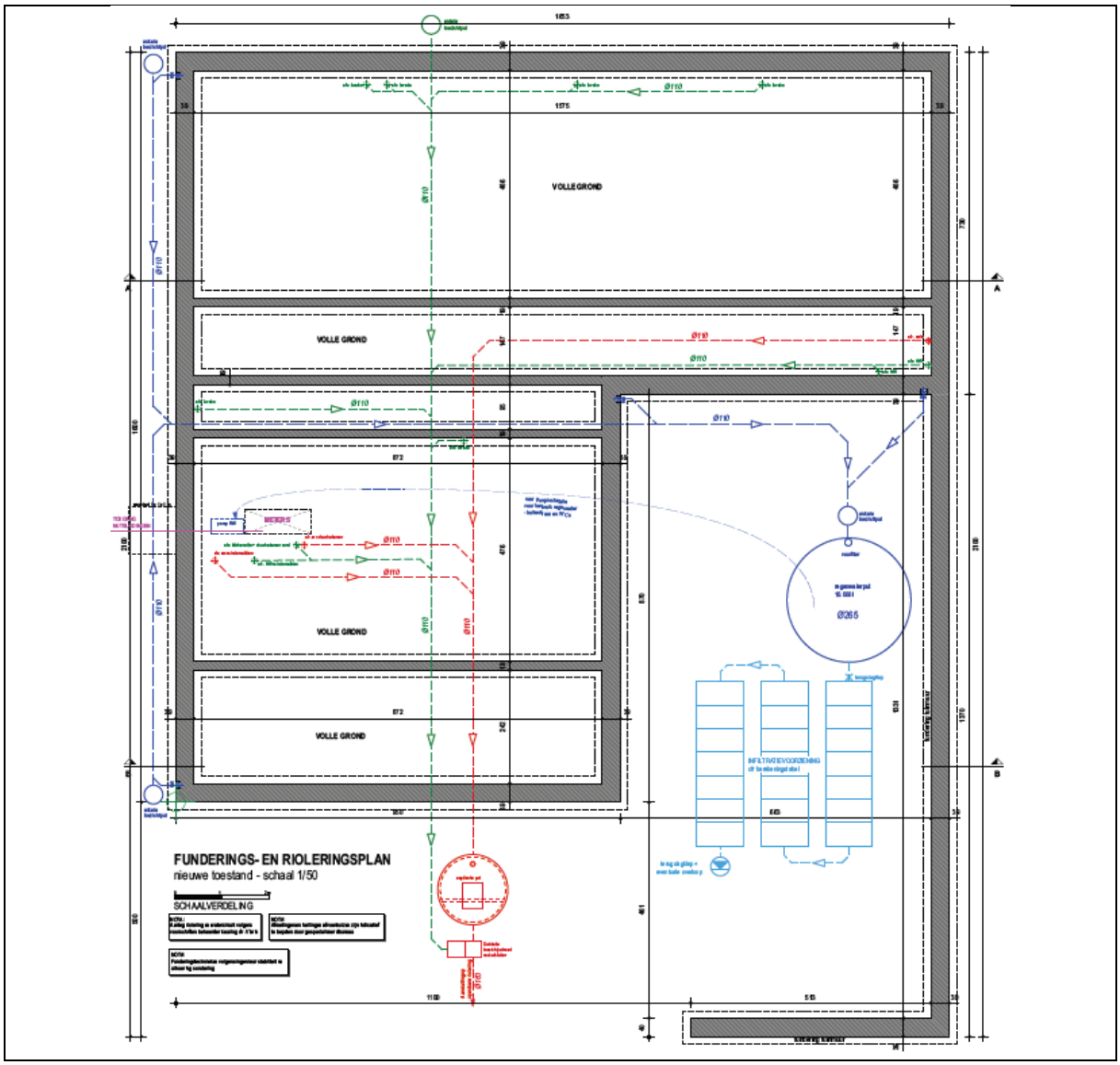
Figuur 11. Typedwarsdoorsnede nieuwbouwwoning.

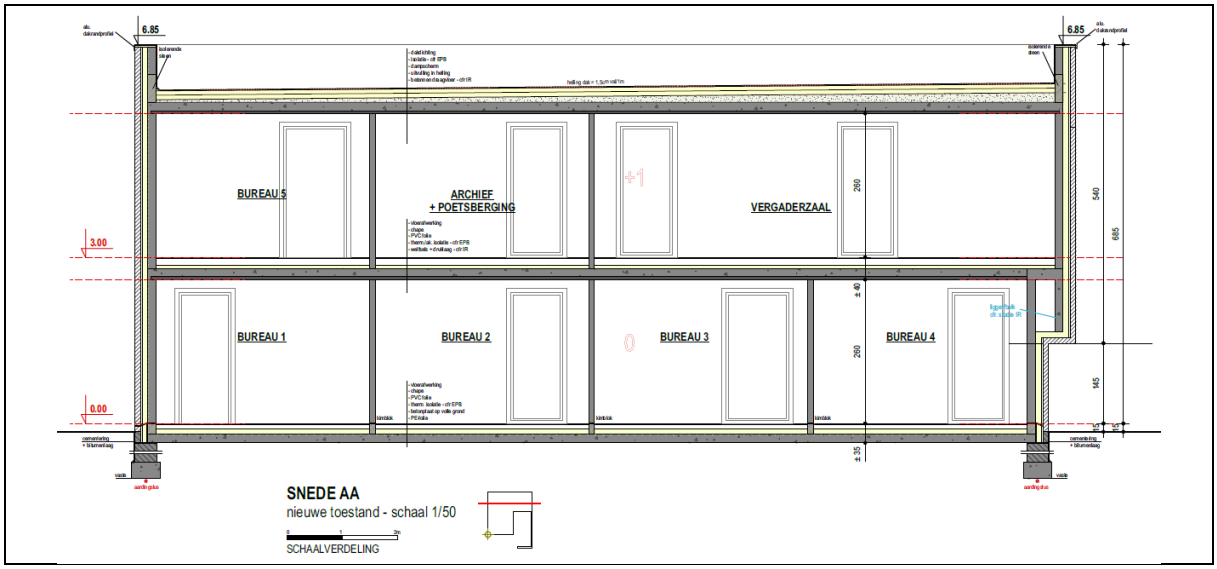
Figuur 12. Typedwarsdoorsnede nieuwbouwwoning.

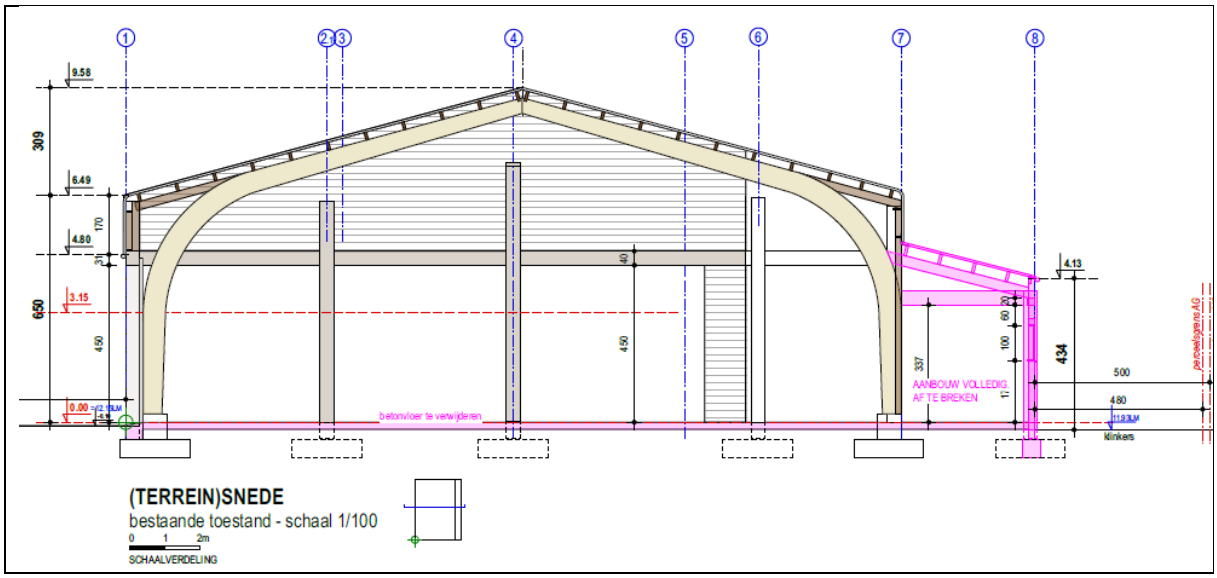
Figuur 13. Vooraanzicht van de nieuwbouwwoningen.

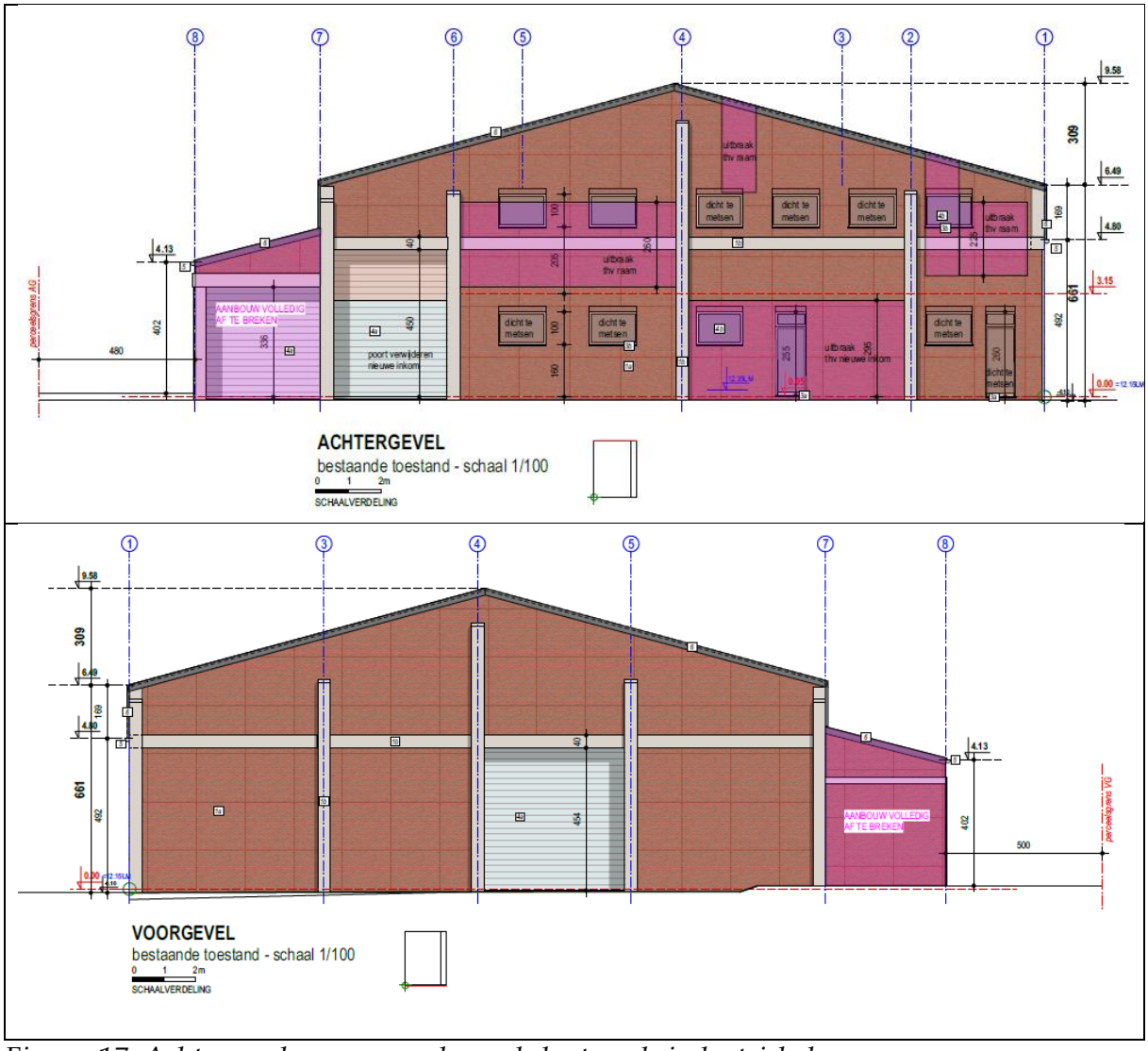
Figuur 14. Funderings- en rioleringsplan van de commerciële ruimtes.

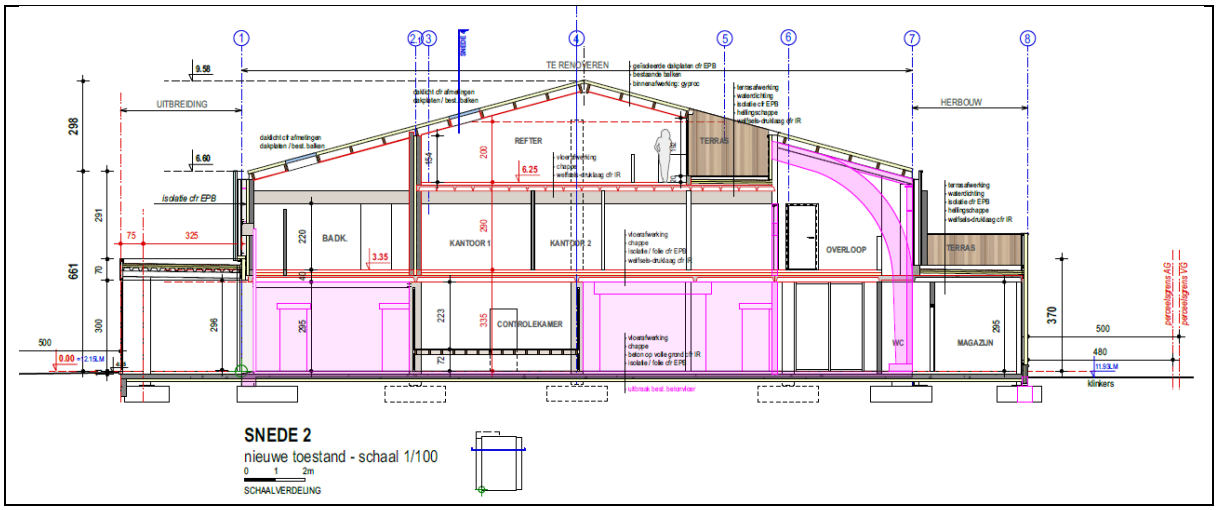
Figuur 15. Doorsnede van het gebouw met commerciële ruimtes.

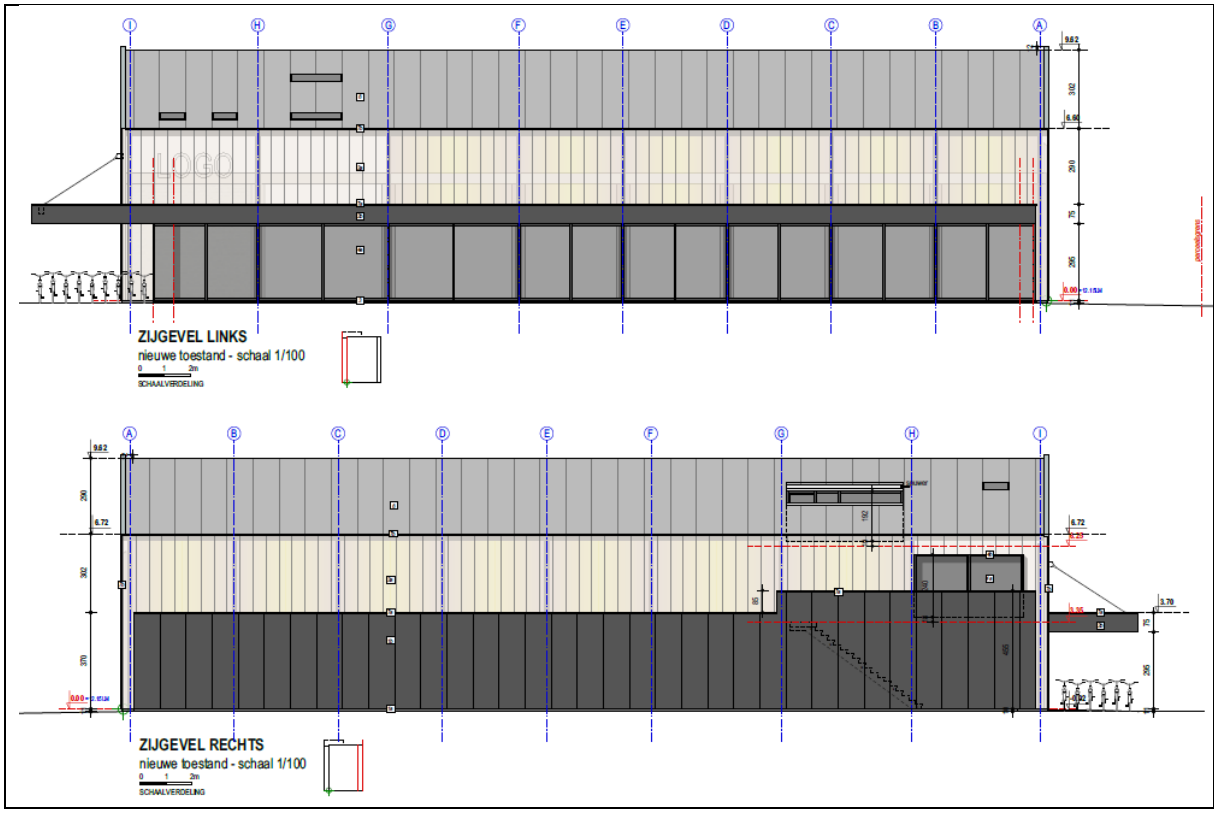
Figuur 16. Doorsnede bestaande industriehal.

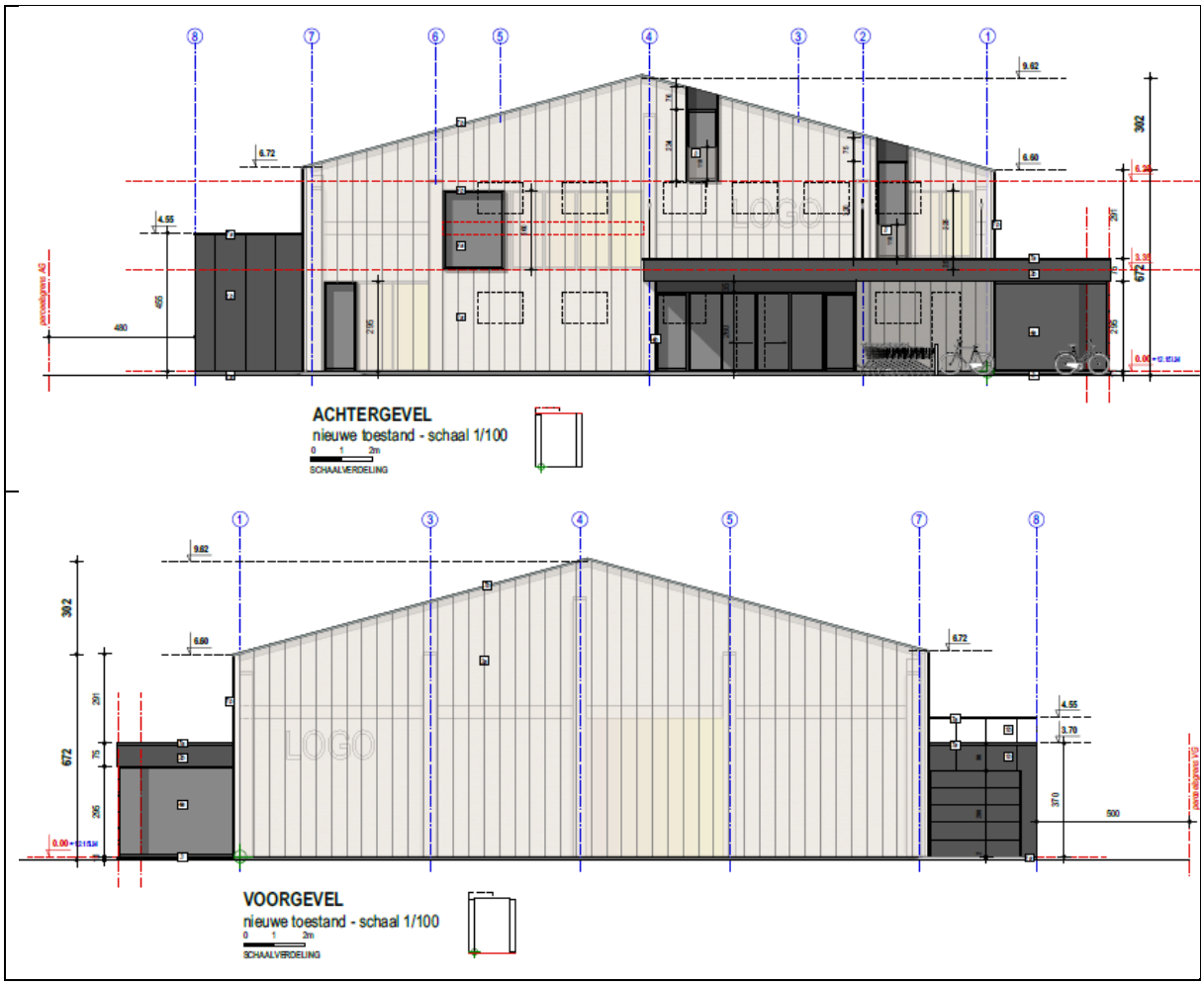
Figuur 17. Achtergevel en voorgevel van de bestaande industriehal.

Figuur 18. Doorsnede bestaande industriehal met aanduiding geplande werken.

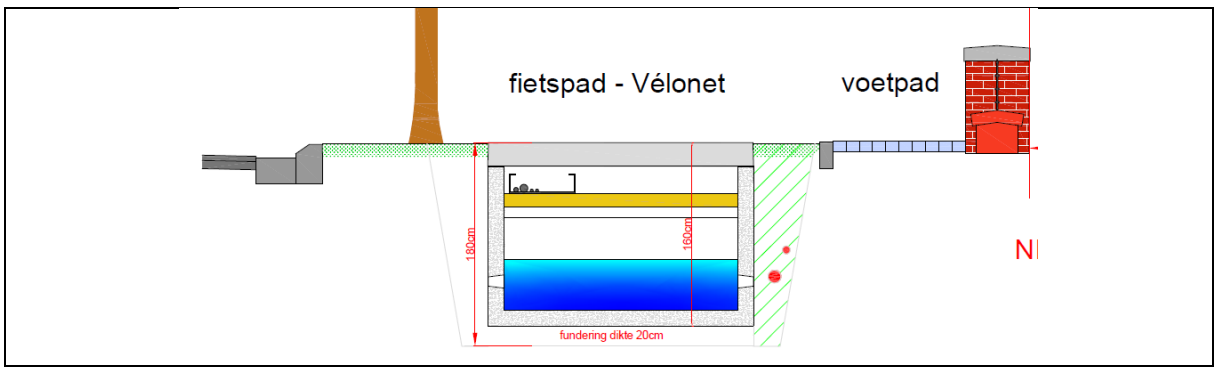
Figuur 19. Zicht op de zijgevels van de nieuwe supermarkt.

Figuur 20. Zicht op de achtergevel en voorgevel van de nieuwe supermarkt.

Ten zuidoosten van de supermarkt wordt er een grote parking voorzien met ruimte voor 41 voertuigen. Deze parking heeft een oppervlakte van ca. 550 m² en wordt aangelegd in grasdallen. De diepte waarop deze wordt aangelegd, bedraagt ca. 40 cm -mv.

Tot slot wordt er een private wegenis met openbaar karakter doorheen het plangebied aangelegd. Deze zal doorgaans op een diepte van ca. 45 cm -mv aangelegd worden. De trage wegen (blauw gearceerd op figuur 22) daarentegen zullen gefundeerd worden op een vélonet op een diepte van ca. 180 cm -mv (fig. 21).

Figuur 21. Principedoorsnede van het fietspad. © LARES

Figuur 22. Overzicht van de toekomstige verhardingen binnen het plangebied. © LARES

5 Archeologisch bureauonderzoek

In dit hoofdstuk wordt verslag uitgebracht van het bureauonderzoek naar de archeologische en historische kennis over het plangebied (*assessment*-rapport). De hierbij gehanteerde methoden, technieken en criteria zijn beschreven in hoofdstuk 3.

5.1 Archeologische voorkennis

Er is nog geen archeologisch onderzoek in welke vorm dan ook uitgevoerd binnen de grenzen van het plangebied. Deze bureaustudie is met andere woorden het eerste onderzoek dat voor deze locatie wordt uitgevoerd. Buiten de grenzen van het plangebied zijn op verschillende locaties al archeologisch onderzoek uitgevoerd. Deze worden beschreven in paragraaf 5.6.

5.2 Historische bronnen

Voor het historisch onderzoek is gebruik gemaakt van de gegevens uit de inventaris onroerend erfgoed en heemkundige literatuur online.
De geschiedenis van Heist-op-den-Berg en meer bepaald van Wiekevorst is vrij vaag. Wiekevorst wordt voor het eerst vermeld in een document van 1213 als *'Wichenvorst'* dat uit een bos- en turfgebied bestond. Het was deel van het land van Herentals en meer bepaald een afhankelijkheid van Herenthout en dit zowel op wereldlijk als op kerkelijk gebied. Bijgevolg hoorde Wiekevorst niet tot het Land en de Vrijheid van Heist, maar wel tot het Hertogdom Brabant.

Pas vanaf de 15e eeuw krijgt Wiekevorst een zeker belang wegens de turfwinning waarover de heren van Herenthout het ontginningsrecht bezaten. Door deze ontginning werden vermoedelijk arbeiders aangetrokken die aan de basis liggen van het ontstaan van het dorp.
In 1431 kreeg Wiekevorst zelfs een eerste vorm van zelfstandigheid, toen Filips de Goede een laathof of schepenbank instelde. De heerlijkheid Wiekevorst met hoge, middelbare en lagere rechtsmacht, tot dan verenigd met die van Herenthout, slaagde erin zich af te scheiden van Herenthout in 1621 en werd door Filips IV in 1648 verkocht aan Rudolfo van Navarro. Tijdens de Franse Revolutie werd Wiekevorst een zelfstandige gemeente in het departement der Twee Neten en vanaf 1830 in de provincie Antwerpen.

Het noordelijke gehucht Wimpel heeft vermoedelijk een oudere oorsprong dan het dorp zelf. De hier gelegen Wimpelhoeve, reeds vermeld in 1186, bleef tot het einde van het Ancien Régime een pachthoeve van de abdij van Tongerlo en speelde bijgevolg een belangrijke rol in de agrarische ontginning van heel Wiekevorst en de onmiddellijke omgeving.[1]

[1] https://id.erfgoed.net/themas/13640

5.3 Cartografische bronnen

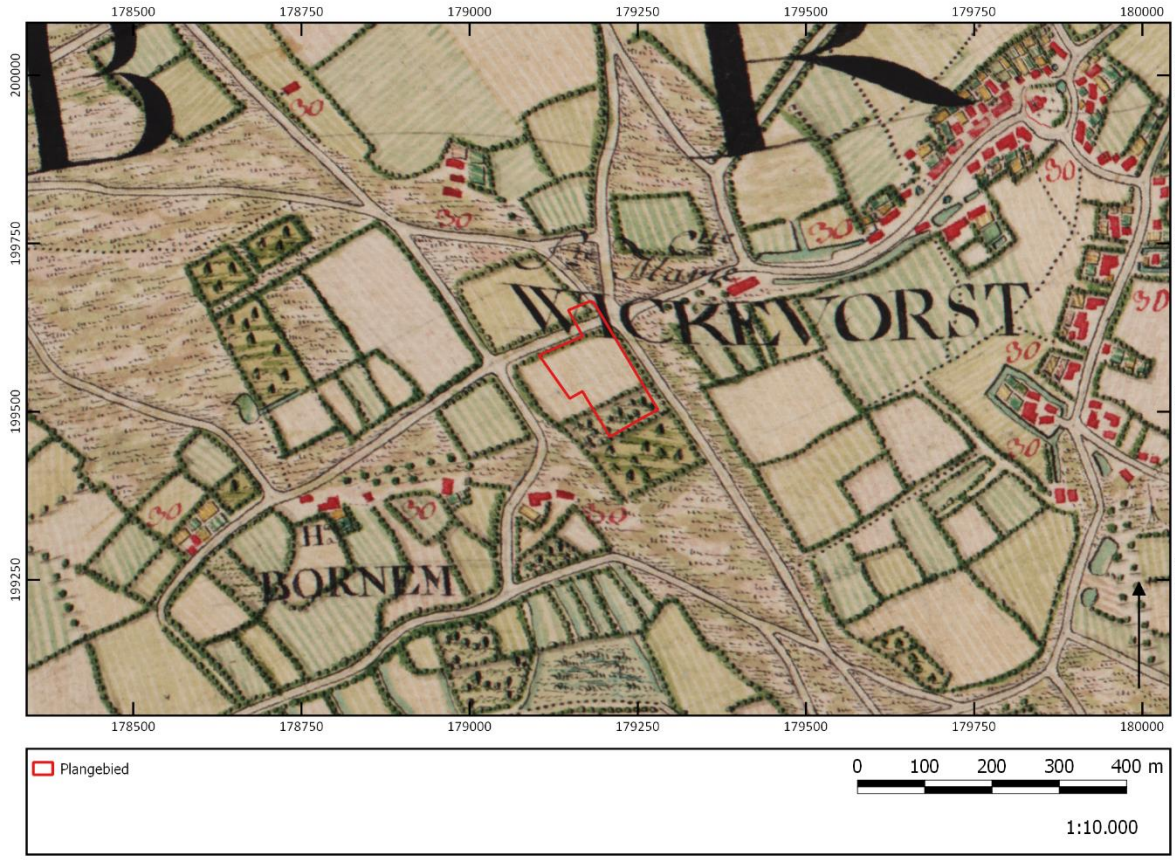
Voor dit gedeelte van het onderzoek zijn de kaarten van Frickx, van de graaf De Ferraris, de Atlas der Buurtwegen, de Poppkaart en van Vandermaelenkaart gebruikt. De topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw is voor dit plangebied niet beschikbaar.[2] Er zijn in dit kader ook recente topografische kaarten ook bekeken.
Het plangebied ligt ten noordwesten van de historische dorpskern van Wiekevorst. Als algemeen referentiekader lijkt de Frickxkaart (fig. 23) echter moeilijk als alleenstaand cartografisch document leesbaar. De kaart is te algemeen om er duidelijke informatie over het plangebied uit af te leiden. Daarenboven kan de kaart niet goed gegeorefereerd worden.

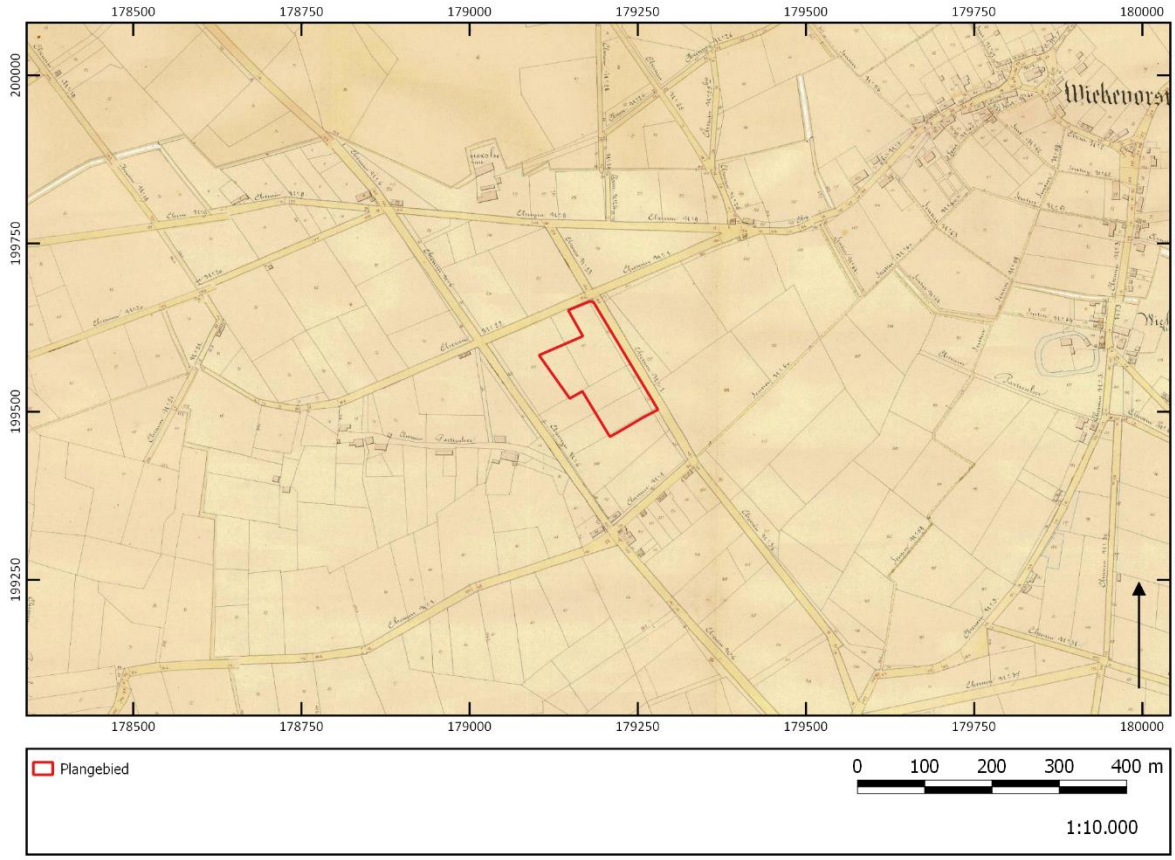
Figuur 23. Uitsnede uit de Frickxkaart (1744). ©LARES

De Ferrariskaart (1771-1778) toont van deze locatie alvast een duidelijk en gedetailleerd beeld (fig. 24). Echter, de kaart lijkt niet helemaal goed gegeorefereerd te zijn. Het plangebied dient meer naar het zuidoosten gelegen te zijn, net ten zuiden van het kruispunt. Daarnaast is te zien dat het plangebied onbebouwd was. Het oostelijke gedeelte was in gebruik als heidegrond terwijl het westelijke gedeelte deels in gebruik was als akkerland en deels als bos. Tot slot is ten noordoosten van het plangebied de kerk van Wiekevorst te zien met bebouwing errond.

[2] Alle gebruikte kaarten en luchtfoto's kunnen online geraadpleegd worden op http://www.geopunt.be. Dit zal niet elke keer herhaald worden bij de desbetreffende kaartbeschrijving.

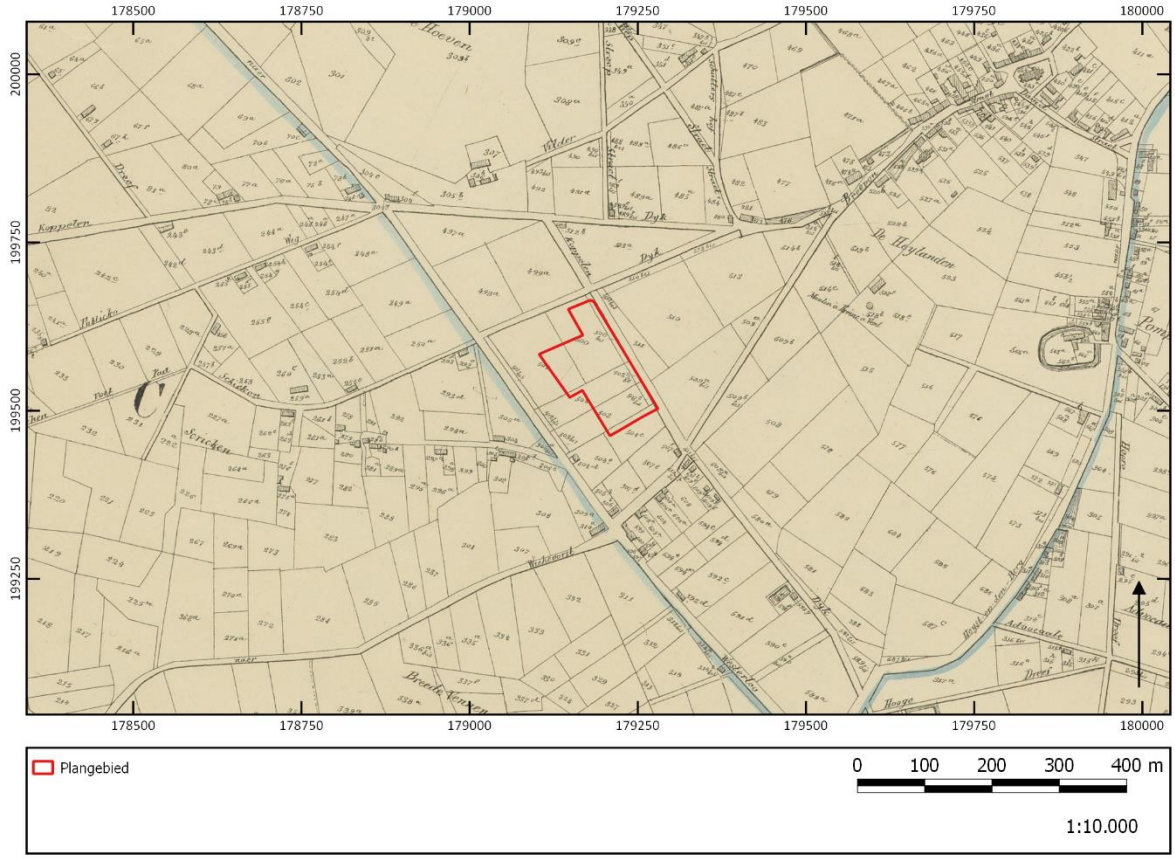
Figuur 24. Uitsnede uit de Ferrariskaart (1771-1778). ©LARES

Figuur 25. Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (1841). ©LARES

Ongeveer driekwart eeuw later worden de kaarten van de Atlas der Buurtwegen (1841) gemaakt (fig. 25). Daarop is eenzelfde situatie als op de Ferrariskaart te zien. Het plangebied wordt nog steeds als onbebouwd weergegeven en ook het wegpatroon is nauwelijks veranderd. Het landgebruik is op deze kaart niet af te lezen, maar vermoedelijk is dit hetzelfde als op de Ferrariskaart. Verder zijn er geen grote veranderingen op te merken.

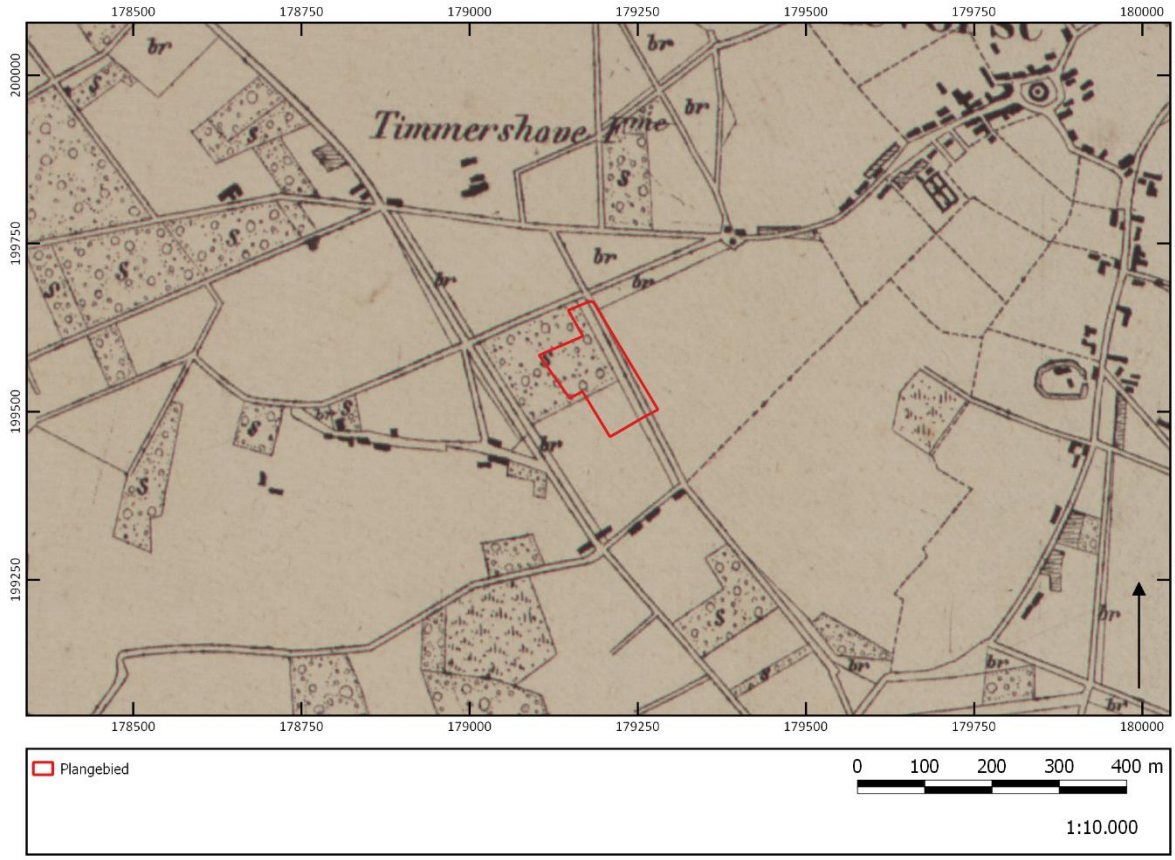
Nauw aansluitend bij de Atlas der Buurtwegen is de kadasterkaart van Popp (1842-1879)(fig. 26). Deze toont een gelijkaardig beeld als de voorgaande historische kaarten. Het terrein is op dat moment nog steeds onbebouwd en waarschijnlijk nog steeds in gebruik als heide, akkerland en bos. Verder zijn er geen grote veranderingen op te merken.

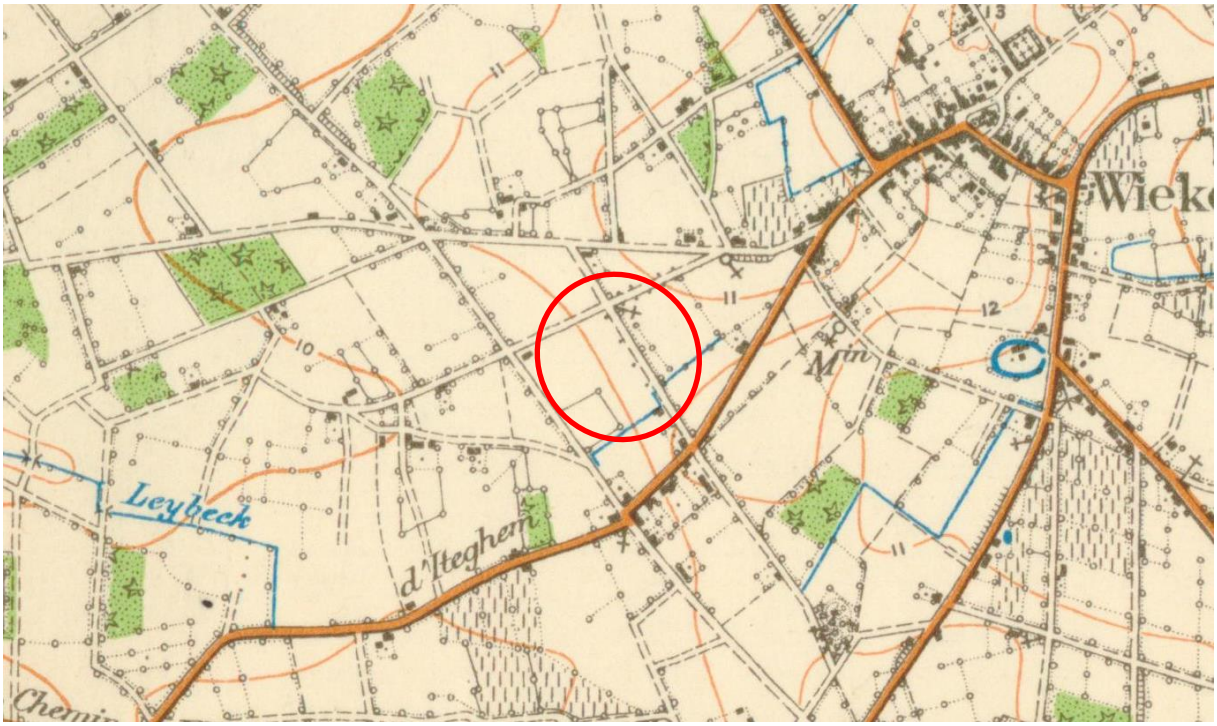
Figuur 26. Uitsnede uit de kadasterkaart van Popp (1842-1879). ©LARES

Op basis van de Vandermaelenkaart (1846-1854) (fig. 27) kan nu, in tegenstelling tot de Ferrariskaart, opgemerkt worden dat het gedeelte van het plangebied dat eerst uit akkerland bestond, nu als bebost wordt weergegeven. Verder is het plangebied nog steeds onbebouwd en zijn er geen grote veranderingen op te merken.

De hierboven besproken historische kaarten tonen een hoge mate van continuïteit in en rond het plangebied vanaf de tweede helft van de 18e eeuw tot het einde van de 19e eeuw. Geen enkele historische kaart karteert bebouwing binnen het plangebied. Het plangebied was steeds onbebouwd en deels in gebruik als akker, heide en bos.

Figuur 27. Uitsnede uit de Vandermaelenkaart (1846-1854). ©LARES

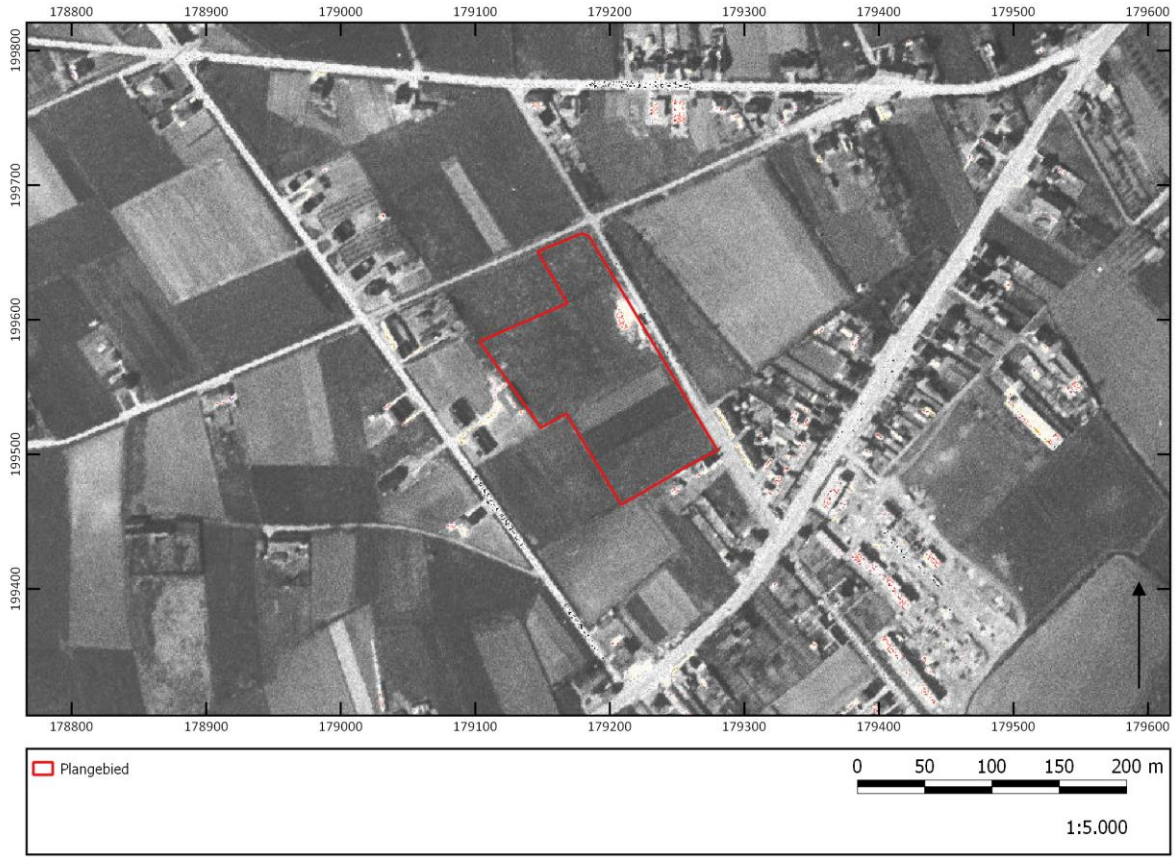
Figuur 28. Uitsnede uit de topografische kaart van België van 1939. ©CARTESIUS

Afsluitend zijn nog enkele topografische kaarten bekeken. Door de grote continuïteit binnen het plangebied en de hoge tijdsresolutie van de verschillende beschikbare topografische kaarten werd ervoor gekozen hier slechts één te bespreken.[3] De gehele reeks aan topografische kaarten toont immers steeds opnieuw hetzelfde karakter voor het plangebied. De topografische kaart van België van 1939 (fig. 28) geeft hier een goed beeld van. Hierop is duidelijk te zien dat het plangebied, zoals op de historische kaarten reeds te zien was, onbebouwd is en deels in gebruik als akkerland.

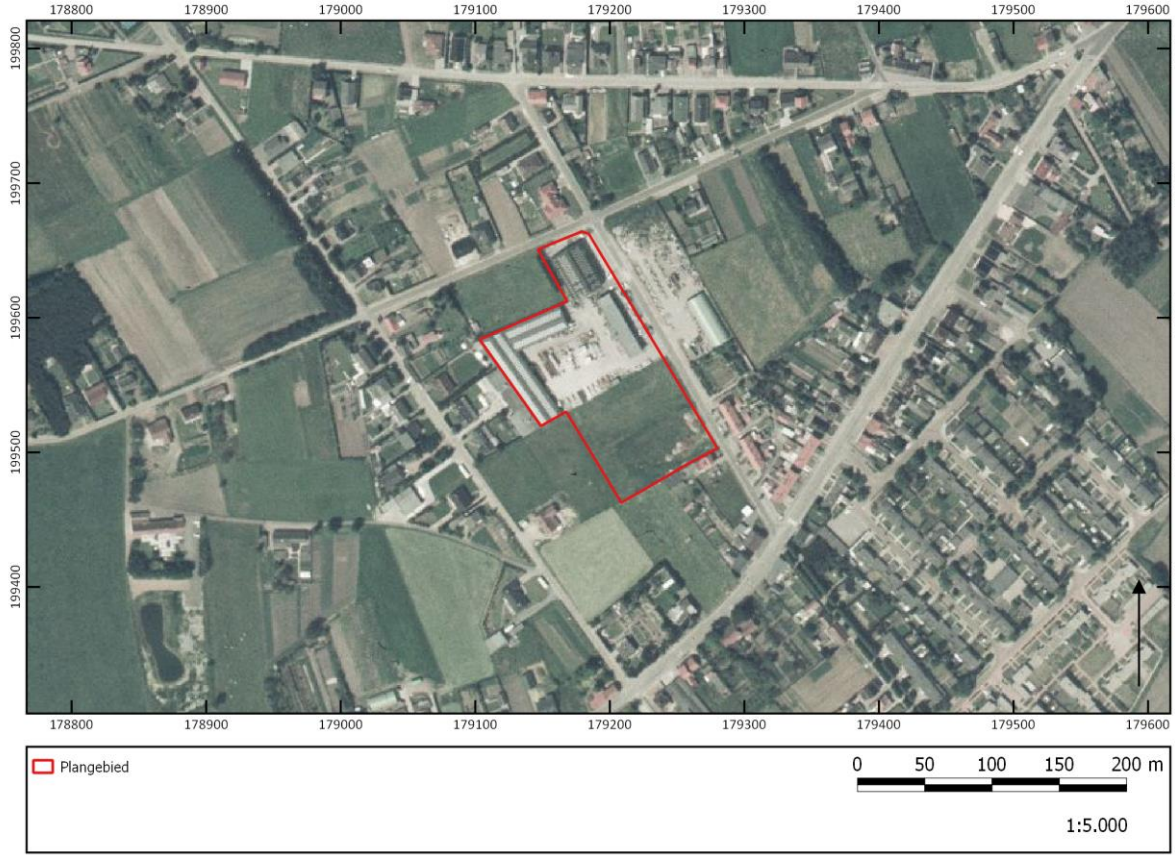
5.4 Luchtfotografie

Ter aanvulling van de 18e- tot 20e-eeuwse historische kaarten zijn ook recentere luchtfoto's uit verschillende jaartallen bekeken.
De luchtfoto uit 1971 (fig. 29) is zeer grofkorrelig maar toont wel aan dat het plangebied onbebouwd was en in gebruik als akkerland of weiland. Rondom het plangebied zijn maar enkele woningen te zien. Daarnaast is het wegennet duidelijk onveranderd gebleven ten opzichte van de voorgaande historische kaarten. De situatie op de luchtfoto uit 1979-1990 (fig. 30) geeft een heel ander beeld weer. Het plangebied is nu grotendeels bebouwd en verhard en enkel de kleinere, zuidelijke percelen zijn nog in gebruik als grasland. Verder is ook de bebouwing rondom het plangebied sterk toegenomen ten opzichte van de voorgaande luchtfoto. De luchtfoto uit 2000-2003 (fig. 31) laat zien dat nu ook de zuidelijke percelen in gebruik genomen zijn. Deze zone is nu ook grotendeels verhard. De bebouwing rondom het plangebied is tevens opnieuw toegenomen. De recente luchtfoto uit 2019 (fig. 32) toont nog steeds hetzelfde beeld als de luchtfoto van 2000-2003.

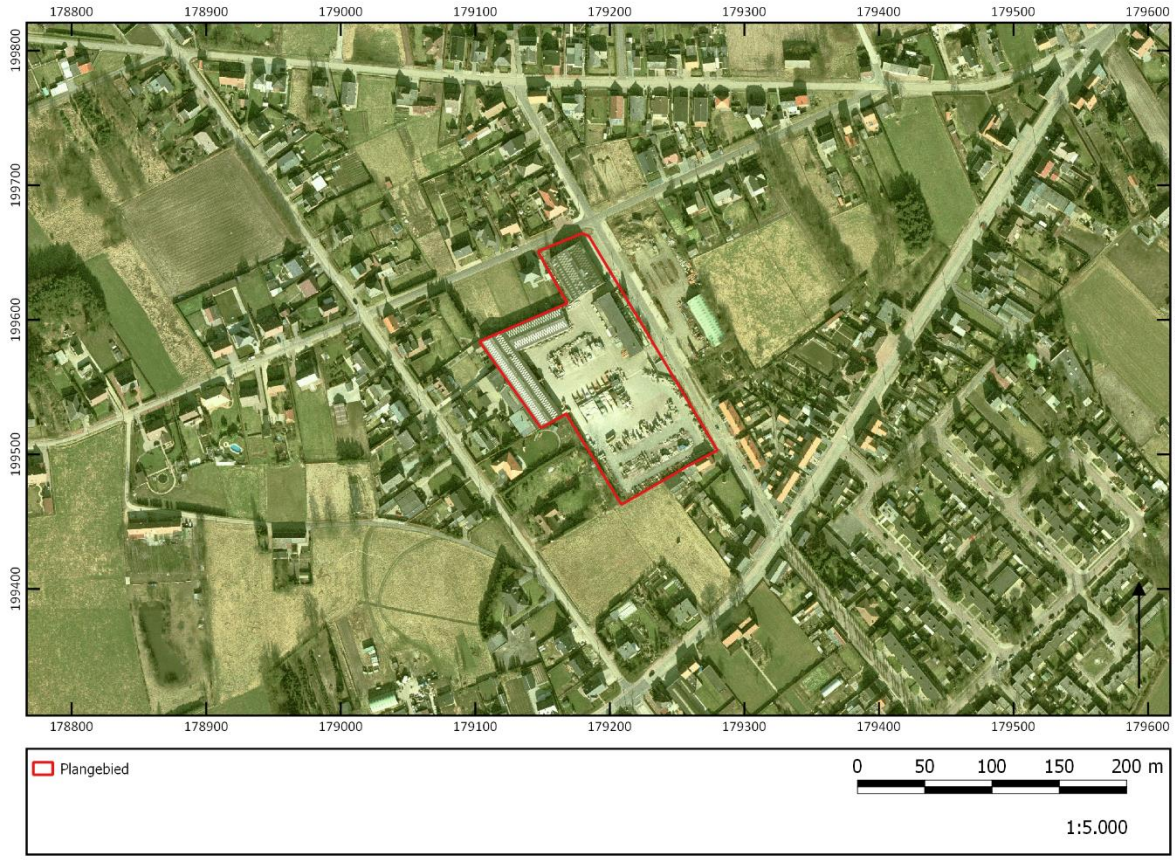
[3] Voor het meest complete overzicht aan gegeorefereerde topokaarten voor het plangebied zie www.cartesius.be.

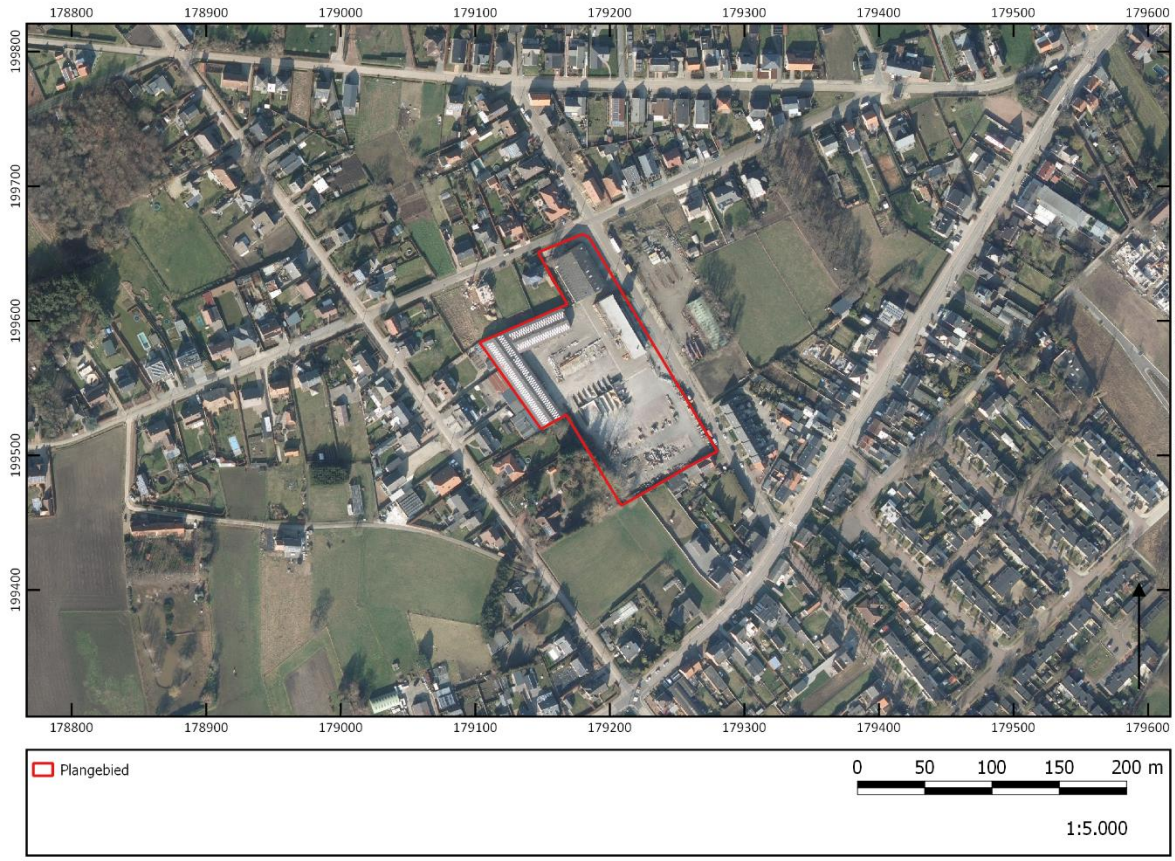
Figuur 29. Uitsnede van de luchtfoto uit 1971. ©LARES

Figuur 30. Uitsnede van de luchtfoto uit 1979-1990. ©LARES

Figuur 31. Uitsnede van de luchtfoto's uit 2000-2003. ©LARES

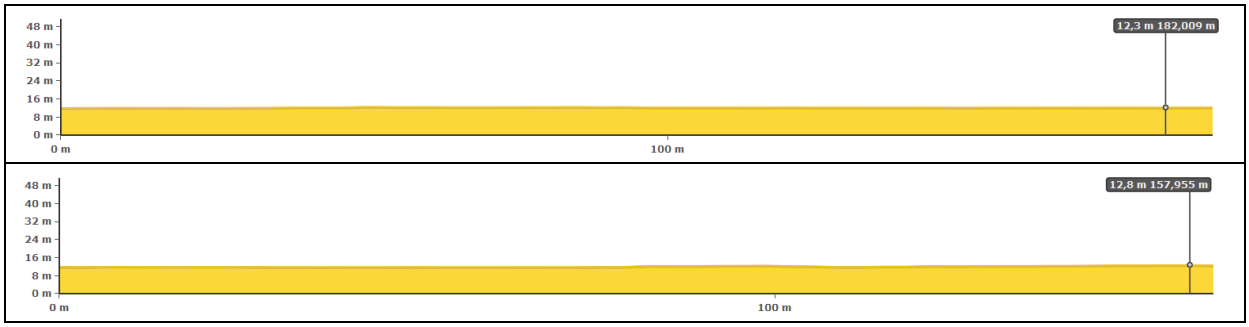

Figuur 32. Uitsnede van de luchtfoto's uit 2019. ©LARES

5.5 Geo(morfo)logie en bodem

Om de geomorfologie en de bodemopbouw van het plangebied te bestuderen, zijn de bodemkaart van Vlaanderen, de potentiële bodemerosiekaart, de bodembedekkingskaart en de tertiair en quartair geologische kaarten gebruikt.[4] Om te kijken hoe de landschappelijke hoogteligging van het plangebied is ten opzichte van een grotere omgeving en de relatie van het plangebied tot beek- en riviervalleien zich verhoudt is het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II bestudeerd.

Het plangebied is vrij vlak maar helt zacht af in zuidwestelijke richting, van een hoogte van ca. 12,8 m +TAW naar een hoogte van 11,9 m +TAW. Dit is in de richting van de Leibeek die ten zuidwesten op een afstand van ca. 95 m van het terrein stroomt. Op basis van dit hoogteprofiel kan ook opgemerkt worden dat het terrein wat hoger gelegen is ter hoogte van de bestaande gebouwen. Dit doet vermoeden dat het plangebied wat opgehoogd werd in functie van de bestaande structuren (fig. 33a).

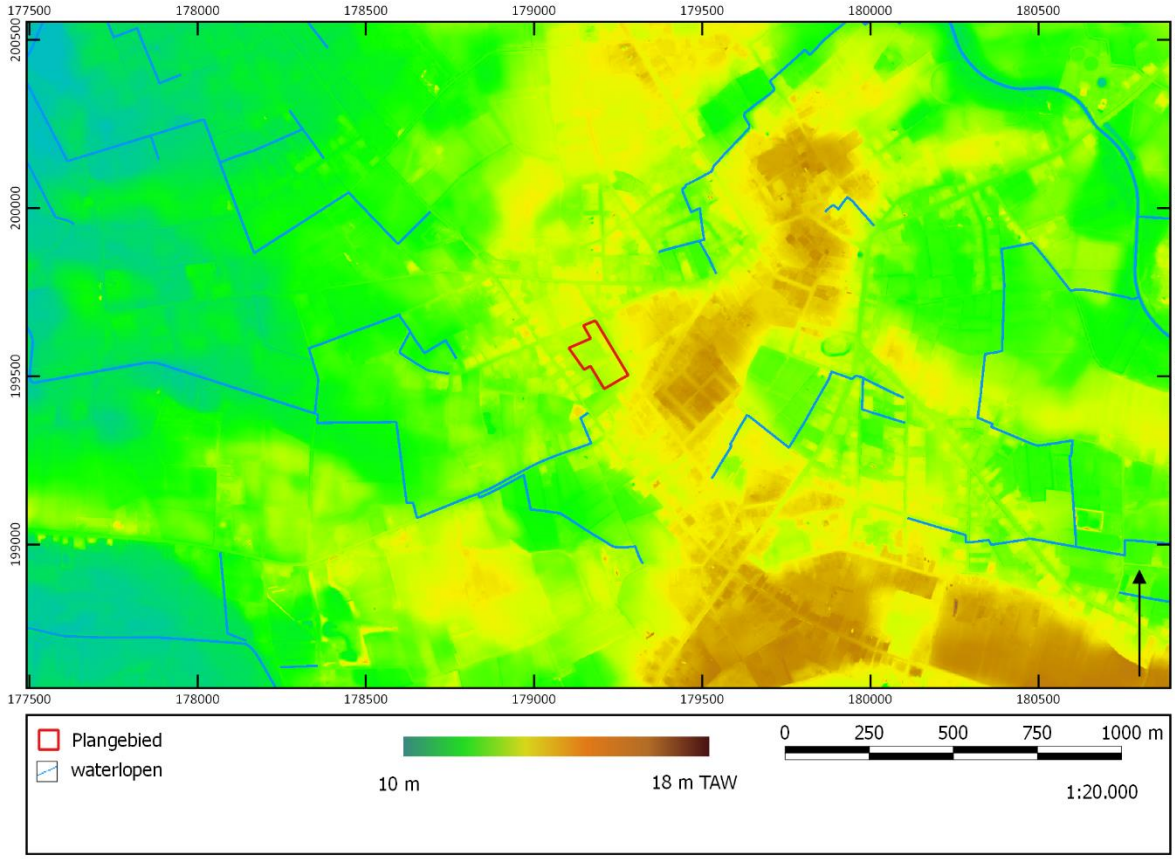

Figuur 33a. Terreindoorsnede: boven NW-ZO; ZW-NO onder.

5.5.1 Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II

Het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II (fig. 33b) wijst hetzelfde uit. Hierop is te zien dat het plangebied op de helling van een heuvelrug gelegen is waardoor het terrein zacht afhelt in zuidwestelijke richting van een hoogte van ca. 12,8 m +TAW tot 11,9 m +TAW. Ten zuidwesten stroomt de Leibeek in het Netebekken.

[4] Alle bodemkaarten kunnen gevonden worden op www.dov.vlaanderen.be.

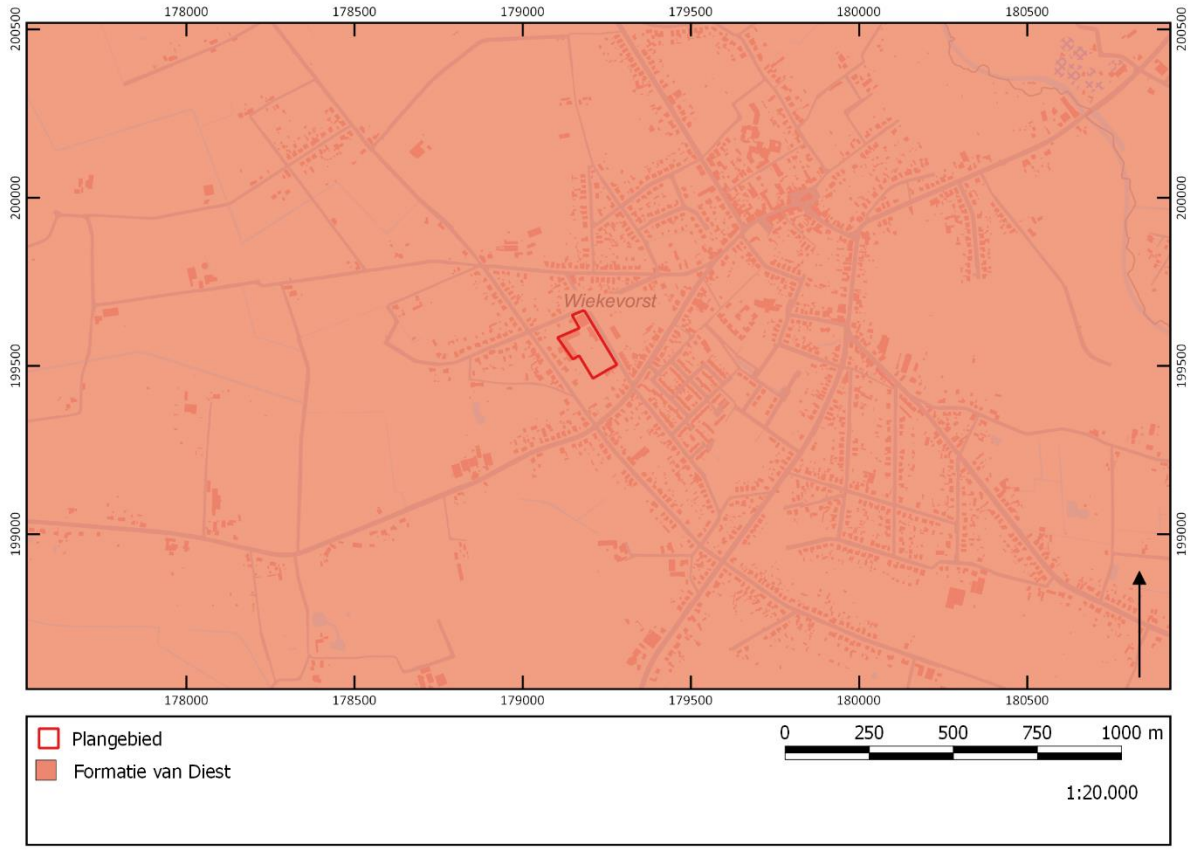

Figuur 33b. Hoogteligging op het digitaal hoogtemodel Vlaanderen II. ©LARES

5.5.2 Tertiair geologische kaart

Op de tertiair geologische kaart (fig. 34) ligt het plangebied op een ondergrond dat benoemd wordt als de Formatie van Diest. Deze sedimenten bestaan uit groen tot limonietbruinige zanden, glauconietrijk en meestal grofkorrelig. Kleirijkere zones en micarijke horizonten komen voor, evenals limonietversteningen. Op basis van de geologische boringen in de omgeving van het plangebied zitten de tertiaire sedimenten op een diepte van ca. 3,2 m diepte.[5]

[5] www.dov.vlaanderen.be.

Figuur 34. Uitsnede van de tertiair geologische kaart. ©LARES

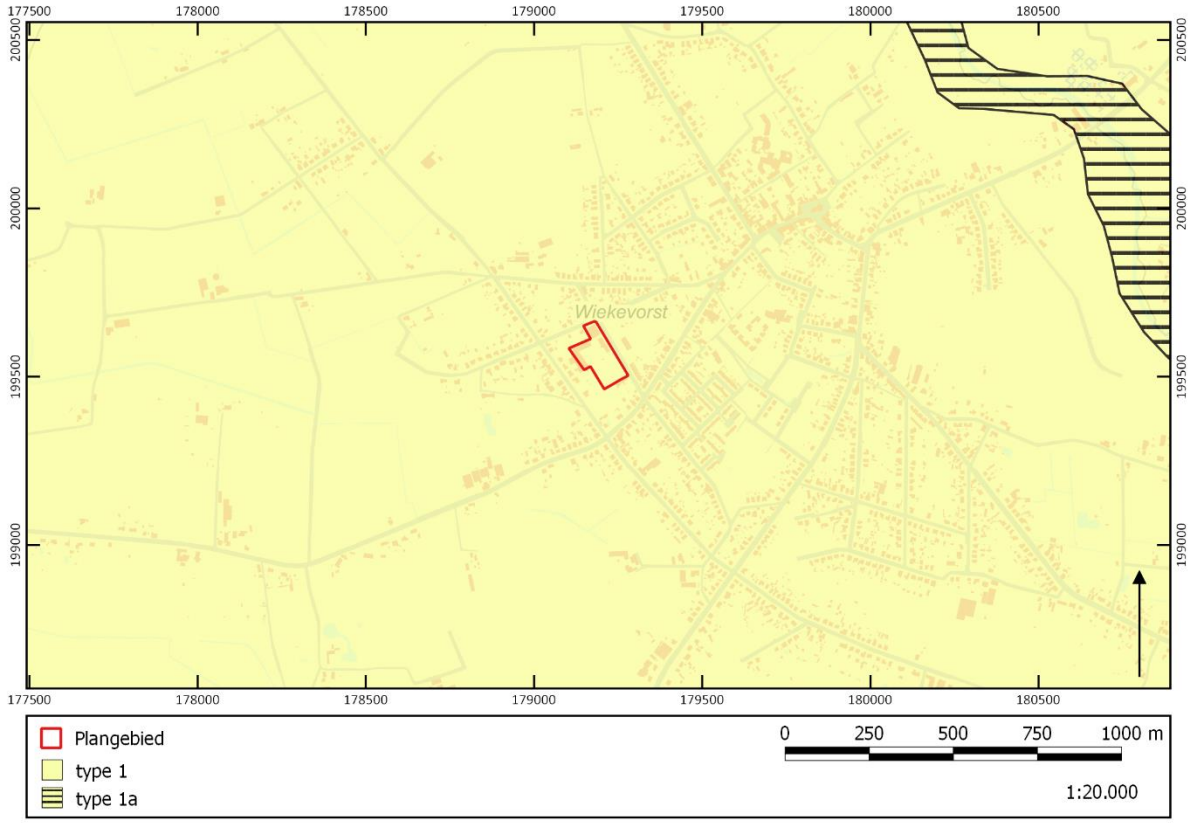
5.5.3 Quartair geologische kaart

Op de quartair geologische kaart (fig. 35) wordt aangegeven dat in het plangebied geen holocene en/of tardiglaciale fluviatiele afzettingen bovenop de pleistocene sequentie voorkomen (type 1).[6] De basis van de quartairgeologische sequentie wordt gevormd door hellingsafzettingen.

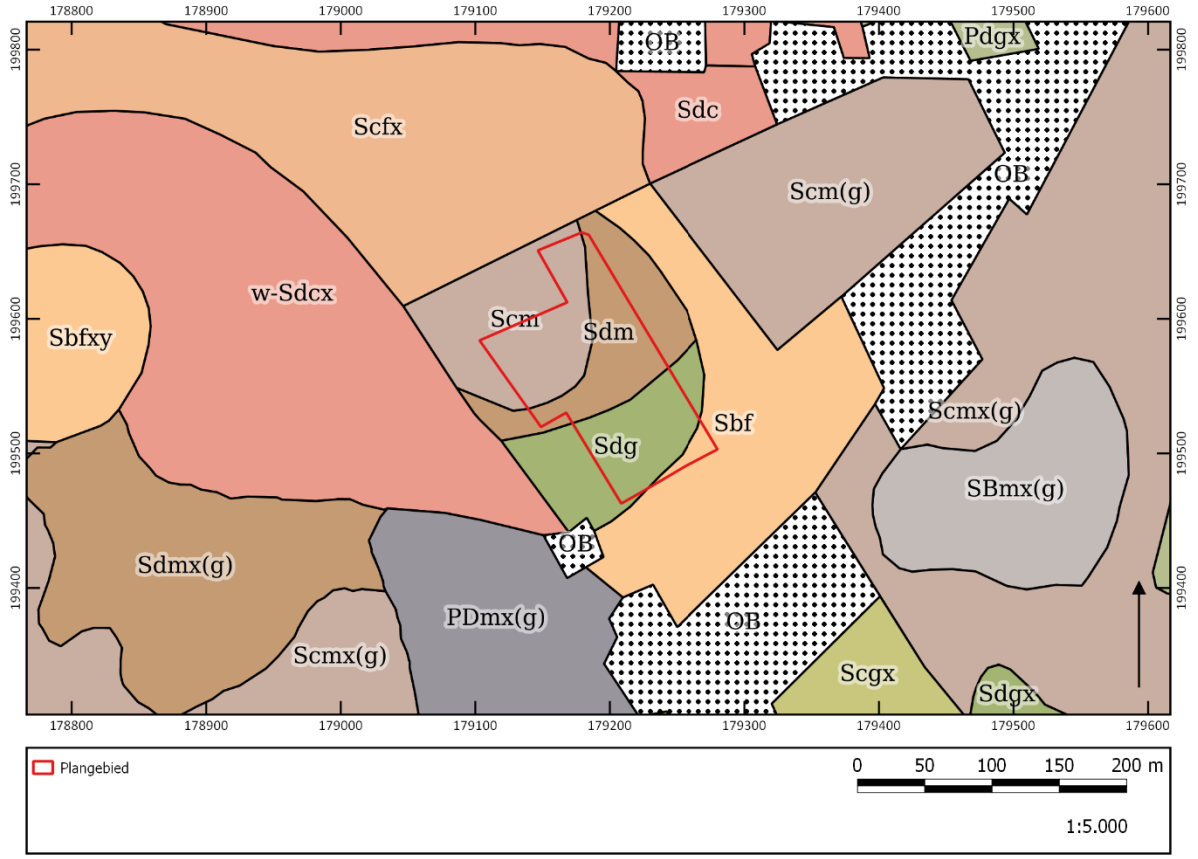
5.5.4 Bodemtype

Op de bodemkaart van Vlaanderen (fig. 36) blijkt dat er binnen het plangebied vier verschillende bodemtypen voorkomen.
Het eerste bodemtype betreft een Scm-bodem en komt in het noordwestelijke gedeelte van het plangebied voor. Het omvat een matig droge, lemige zandgrond met diepe antropogene humus A-horizont. Dit is een plaggenbodem waarvan de A-horizont meer dan 60 cm dik is, donkerbruin of donkergrijs van kleur en die in twee subhorizonten verdeeld kan worden. Onder de humeuze A-horizont komt een verbrokkelde Podzol B-horizont voor. De roestverschijnselen beginnen op een diepte tussen 60 cm en 90 cm -mv.

[6] www.dov.vlaanderen.be en www.geopunt.be.

Figuur 35. Uitsnede van de quartair geologische kaart. ©LARES

Figuur 36. Uitsnede van de bodemkaart. ©LARES

Het tweede bodemtype betreft een Sdm-bodem en komt centraal binnen het plangebied voor. Het omvat een matig natte, lemige zandgrond met diepe antropogene humus A-horizont. Deze plaggenbodems hebben een antropogene A-horizont die meer dan 60 cm dik is en donkerbruin of donkergrijs van kleur. De bouwvoor kan in twee subhorizonten verdeeld worden. Onder de A-horizont komt een verbrokkelde podzol B-horizont voor. De roestverschijnselen beginnen in het plaggendek op een diepte tussen 40 en 60 cm -mv.
Het derde bodemtype betreft een Sdg-bodem en komt in het zuidelijke deel van het plangebied voor. Het omvat een matig natte, lemige zandgrond met duidelijke humus en/of ijzer B-horizont. De bouwvoor van deze gronden is iets dikker en humeuzer dan bij de matig droge podzolen op lemig zand. Hij is soms gevlekt met resten van de E-horizont en brokjes podzol B. De podzol B-horizont is ca. 20 tot 40 cm dik en zwak verkit. De roestverschijnselen beginnen op een diepte tussen 40 en 60 cm -mv.
Het vierde en laatste bodemtype is een Sbf-bodem en komt in het uiterste zuiden en oosten van het plangebied voor. Het betreft een droge lemige zandgrond met weinig duidelijke humus- en/of ijzer-B-horizont. Dit is in feit een droge podzol waarvan de zeer donkergrijze bovengrond heterogeen is van kleur en vlekken vertoont van uitgeloogd zand. Onder de bovengrond vindt men duidelijke resten van de E-horizont. De podzol B is dikwijls verkit. De roestverschijnselen komen voor op een diepte tussen 90 en 120 cm -mv.

5.5.5 Potentiële bodemerosie en bodembedekking

De potentiële bodemerosiekaart per perceel (fig. 37) geeft geen verdere informatie over het plangebied zelf. De meeste percelen die in de nabije omgeving liggen, hebben een verwaarloosbare kans op erosie. Mogelijk kunnen dan ook weinig hellingssedimenten voorkomen, zoals is aangegeven op basis van de quartairgeologische informatie.

Uit de bodembedekkingskaart (1 m resolutie) (fig. 38) blijkt een situatie die grotendeels overeenkomt met de huidige werkelijkheid, zoals hierboven reeds uitgebreid beschreven.

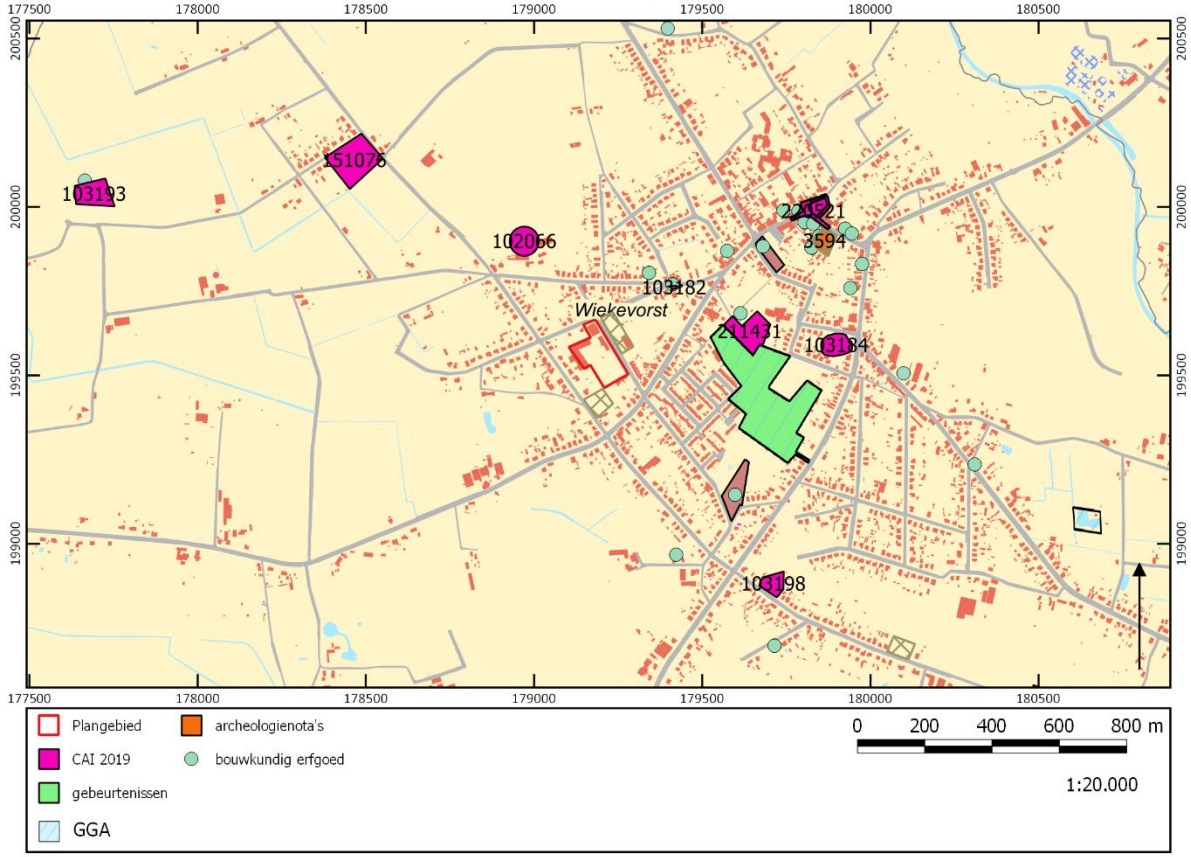
Figuur 37. Uitsnede van de potentiële bodemerosiekaart. ©LARES

Figuur 38. Uitsnede van de bodembedekkingskaart. ©LARES

5.6 Archeologische bronnen

De CAI is weliswaar niet compleet, maar binnen het plangebied zijn alvast geen archeologische waarden aangetroffen (fig. 39).[7] In de bredere omgeving beschikken we over enige informatie. Niet alle waarden zullen hieronder worden opgesomd, alleen diegene op relatief korte afstand van het plangebied.

Figuur 39. Overzicht van de waarden uit de CAI. ©OE/LARES

Centraal Archeologische Inventaris:

NIEUWE TIJD:

- **CAI ID 103193:** Wiekevorst, Neerhof: alleenstaande hoeve uit de 18e eeuw.
- **CAI ID 151076:** Wiekevorst, Neerhofweg: alleenstaande hoeve uit de 18e eeuw.
- **CAI ID 211431:** Wiekevorst, Graanweg: tijdens een mechanische prospectie werden een cirkel in baksteen aangetroffen, alsook 12 sporen. De cirkel is baksteen is mogelijk een windmolen die op de Poppkaart werd afgebeeld.
- **CAI ID 220521:** Wiekevorst, Wiekevorst-Dorp: Tijdens een controle van werken werden grafstenen en menselijke beenderen aangetroffen. Ook werden de funderingen van een bakstenen muurtje gevonden. Dit was waarschijnlijk de oude kerkhofmuur.
- **CAI ID 103184:** Wiekevorst, Louis van Bauwelstraat: alleenstaande site met

[7] Voor alle waarden die in deze tekst zijn opgenomen, geldt dat de CAI is geraadpleegd op 2 augustus 2020 (https://cai.onroerenderfgoed.be). Per genoemde waarde zal dit niet meer herhaald worden. Hetzelfde geldt voor de inventaris van het onroerend erfgoed.

walgracht uit de 18e eeuw.
- **CAI ID 103198:** Wiekevorst, Wiekevorstse Goorweg: windmolen uit de 18e eeuw.

ONBEPAALD:
- **CAI ID 102066:** Wiekevorst, Timmersheuvel: antropogeen reliëfverschil, niet gedateerd.

Overige inventarissen:

Voor de vermelding van overige inventarissen hebben we ons beperkt tot wat er op korte afstand van het plangebied aanwezig is.

- **ID 3594 & 13088:** Wiekevorst, Wiekevorst-Dorp: Op basis van het bureauonderzoek werden archeologische resten en sporen binnen het plangebied verwacht waardoor een landschappelijk booronderzoek en proefsleuvenonderzoek geadviseerd werd. Op basis van deze vooronderzoeken werd echter vastgesteld dat er geen behoudenswaardige resten of sporen binnen het plangebied voorkomen. Bijgevolg werd een vrijgave van het terrein geadviseerd.[8]

Verder zijn er geen waarden gevonden voor de onmiddellijke omgeving van het plangebied in:
- Vastgestelde inventaris/wetenschappelijke inventaris (landschapsatlas, historische tuinen en parken, houtige beplantingen, archeologische zones, bouwkundig erfgoed – gehelen, orgels, wereldoorlog relicten)
- Unesco Werelderfgoed
- Beheersplannen
- Erfgoedlandschappen

5.7 Controleboringen

Aangezien het bureauonderzoek tot nog toe onvoldoende informatie had opgeleverd over de intactheid van het bodemarchief en de diepte van het archeologisch niveau binnen het plangebied, heeft LAReS bvba op 14 augustus 2020 een visuele terreininspectie conform de Code van Goede Praktijk uitgevoerd. Hierbij zijn waarnemingen aan het oppervlak en drie controleboringen uitgevoerd op het terrein.

De bodemtextuur en archeologische indicatoren worden beschreven volgens het FAQ Unesco systeem (A, E, B, C; met waar nodig onderverdelingen). De X- en Y-coördinaten worden ingemeten met een RTK-GPS met een nauwkeurigheid van 1 cm (planimetrie in Lambertcoördinaten (EPSG:31370)). De Z-coördinaten worden tevens tot op 1 cm nauwkeurig bepaald, op basis van de Tweede Algemene Waterpassing.

[8] https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/13088

Hoewel een visuele inspectie met boringen niet als primair doel het opsporen van archeologische vindplaatsen en indicatoren heeft, worden eventuele relevante archeologische vondsten wel verzameld en indien mogelijk globaal gedetermineerd. Ook voor het onderzoek relevante bodemlagen worden bemonsterd.

Figuur 40. Impressie van de bestaande toestand binnen het plangebied.

5.7.1 Actuele situatie

Op 14 augustus 2020 is in de namiddag een veldinspectie uitgevoerd en zijn drie controleboringen geplaatst binnen het plangebied. Tijdens deze inspectie is duidelijk geworden dat het plangebied volledig bebouwd en verhard is. De drie controleboringen zijn verspreid over het terrein geplaatst daar waar geen verharding gelegen is: één ter hoogte van het bestaande gebouw halverwege het plangebied en twee ter hoogte van de klinkerverharding. Het doel van deze controleboringen is om meer inzicht te krijgen in de mogelijke verstoringen en de diepte van het archeologisch niveau binnen het plangebied.

5.7.2 Resultaten

Op basis van het bureauonderzoek is vastgesteld dat het plangebied volledig bebouwd en verhard is. Het is door deze studie echter niet duidelijk geworden of deze structuren het bodemarchief reeds grondig verstoord hebben en op welke diepte het archeologisch niveau zich bevindt binnen het plangebied.

Op basis van de drie uitgevoerde controleboringen is echter ook geen extra informatie bekomen. Doordat er zoveel bouwpuin en steen in de ondergrond zit, is het niet gelukt om een controleboring te zetten die dieper dan 40 cm -mv ging. Bijgevolg kan dus niet met zekerheid gezegd worden of de ondergrond dieper dan 40 cm verstoord of intact is.

Figuur 41. Controleboring 1. ©LARES

Figuur 42. Controleboring 2. © LARES

Figuur 43. Controleboring 3. © LARES

5.7.3 Interpretatie

Op basis van de uitgevoerde controleboringen is geen informatie bekomen over de bodemopbouw binnen het plangebied. Door de grote hoeveelheid bouwpuin en steen in de ondergrond zijn alle boringen gestuit op een diepte tussen 20 en 40 cm -mv. Het is dus niet duidelijk gebleken of het bodemarchief verstoord dan wel intact is onder deze laag met bouwpuin.

Figuur 44. Locatie van de controleboringen binnen het projectgebied. ©LARES

6 Synthese

In dit hoofdstuk wordt vooreerst een synthese gepresenteerd van de resultaten van het *assessment*. Hierbij wordt telkens aangegeven op welke van de onderzoeksvragen, die voorafgaand aan het bureauonderzoek zijn geformuleerd, een antwoord gegeven kan worden. Ook wordt hier aangegeven wat de impact is van de geplande werken en in hoeverre zij kunnen leiden tot verstoring van het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief. Vervolgens wordt een korte synthese gegeven voor een niet-gespecialiseerd publiek.

De volgende onderzoeksvragen zijn voorafgaand aan de bureaustudie geformuleerd:

1. Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorische potentieel van het terrein?
2. Welke archeologische sites zijn bekend in of nabij het projectgebied?
3. Wat is de landschapshistoriek/evolutie in gebruik van het terrein?
4. Wat is de impact van de geplande werken?
5. Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende informatie op of is er aanvullend vooronderzoek (al dan niet met ingreep in de bodem) nodig? In het laatste geval: welke methode levert het meeste informatie op?

6.1 Synthese voor gespecialiseerd publiek

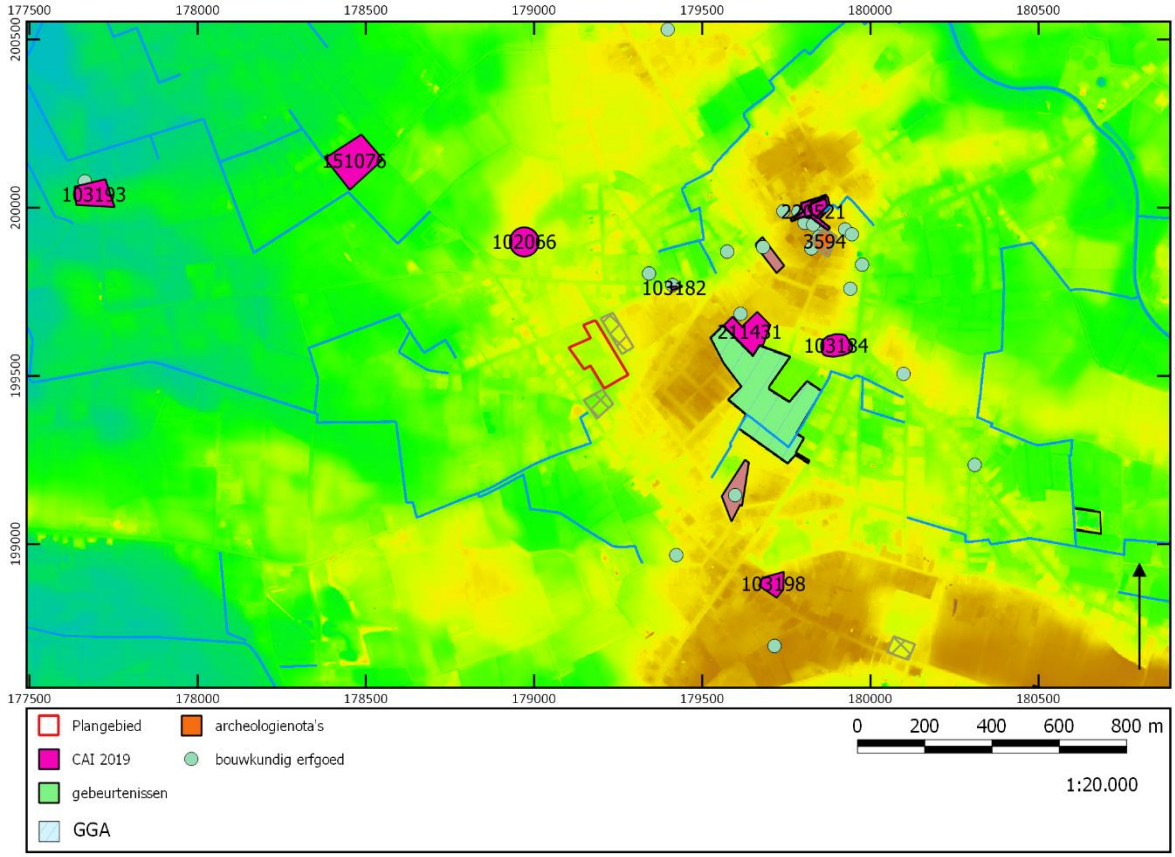
6.1.1 Samenvatting van de onderzoeksresultaten en beantwoording van de onderzoeksvragen

Om in te kunnen schatten wat het archeologisch en cultuurhistorisch potentieel van het plangebied is, zijn de historische kaarten, de bodem- en geo(morfo)logische kaarten en luchtfoto's bekeken en zijn verschillende inventarissen (waaronder de CAI) en historische/archeologische bronnen geraadpleegd (**onderzoeksvragen 1-2**).

Op basis van het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied gelegen is op een ondergrond bestaande uit tertiaire zandige sedimenten. Deze komen voor tot ca. 3,2 m -mv. Tijdens de laatste ijstijd zijn hierop zandige en lemige sedimenten afgezet waarin een matig droge, lemige zandgrond met diepe antropogene humus A-horizont, een matig natte, lemige zandgrond met diepe antropogene humus A-horizont, een matig natte, lemige zandgrond met duidelijke humus en/of ijzer B-horizont en een droge lemige zandgrond met weinig duidelijke humus en/of ijzer B-horizont is ontwikkeld. Het terrein is ten noordoosten van de Leibeek gelegen op een afstand van ca. 95 m waardoor het plangebied zacht afhelt in zuidwestelijke richting van een hoogte van 12,8 m +TAW tot 11,9 m +TAW.

Historisch gezien is de ontwikkeling van Wiekevorst te plaatsen in de middeleeuwen maar er werden tot op heden nog geen oudere bewoningssporen aangetroffen in de omgeving van het plangebied
Vanuit de historische kaarten is gebleken dat het plangebied lange tijd onbebouwd is

gebleven tot in het begin van de 20e eeuw. Momenteel staan er enkele gebouwen op het terrein en is het bijna volledig verhard.

Figuur 45. Analysekaart op basis van de DTM en de CAI-waarden. ©LARES

6.1.2 Impact van vroegere en geplande werken

Het plangebied was historisch gezien onbebouwd en deels in gebruik als akker. In de loop van de 20e eeuw is het terrein bebouwd. De structuren die toen opgetrokken zijn, staan momenteel nog steeds op het terrein. Eén van de bestaande industriehallen is toen gefundeerd op een diepte van ca. 1 m -mv. Het overige gedeelte van het plangebied is deels bebouwd en grotendeels verhard. De diepte van de andere structuren en verhardingen is onbekend. Op basis van de controleboringen is geen extra informatie bekomen. Wegens de grote hoeveelheid bouwpuin en steen in de ondergrond zijn alle boringen gestuit op een diepte tussen 20 en 40 cm -mv. Bijgevolg kan niet met zekerheid gezegd worden of het bodemarchief binnen het plangebied verstoord dan wel intact is.

De geplande werken omvatten het optrekken van 33 woningen, een gebouw met commerciële ruimten en een supermarkt met bijhorende parking. Deze werken hebben een sterk verstorende impact op het plangebied waardoor het archeologisch niveau sterk verstoord zal worden aangezien alle gebouwen op een diepte tussen 80 en 100 cm -mv gefundeerd zullen worden.

6.1.3 Potentiebepaling, kennisvermeerderingspotentieel en aanbeveling

Potentiebepaling

Op basis van de landschappelijke situatie van het plangebied kan wel gesteld worden dat er een gradiëntsituatie aanwezig is: in het noordoosten van het kaartblad komen hogere delen in het landschap voor terwijl in het zuidwesten de Netevallei gelegen is. In de regio stromen talrijke kleine natuurlijke waterlopen die in de Grote en Kleine Nete uitmonden. Het plangebied zelf is op een afstand van ca. 95 m (afhankelijk vanaf waar in het plangebied gekeken wordt) van de Leibeek gelegen. Een dergelijke situatie is aantrekkelijk voor de jagers-verzamelaars uit het paleo- en mesolithicum. Bovendien kan op basis van de historische kaarten en de bodemkaart opgemerkt worden dat het plangebied in gebruik was als akker en dat er in een deel van het terrein plaggenbodems aanwezig zijn ten gevolge van deze landbouwactiviteiten. Deze plaggenbodems kunnen resten uit de steentijd afgedekt hebben waardoor deze goed bewaard gebleven zijn. De overige bodems zouden een intact bodemprofiel met een B-horizont vertonen. Omdat niet aangetoond kan worden dat de bestaande bebouwing en verhardingen de bodem verstoord zouden hebben, wordt bijgevolg een middelhoge kans voorop gesteld voor het aantreffen van resten uit deze periode. Vondsten kunnen hierbij bestaan uit stenen artefacten, eventueel ook bot en houtskool kan aangetroffen worden.

Vanaf het neolithicum wordt de landbouw geïntroduceerd. De aanwezigheid van vruchtbare gronden zijn hiervoor erg aantrekkelijk. In de omgeving van het plangebied zijn geen archeologische resten bekend. Dit wil echter niet zeggen dat dergelijke archeologische resten niet binnen het plangebied verwacht kunnen worden. Het plangebied is echter wel deels bebouwd en grotendeels verhard. Ondanks de aanwezigheid van deze bebouwing en verharding blijft de kans op het aantreffen van vondsten vanaf het neolithicum middelhoog. Binnen het plangebied komen immers plaggendekken voor waardoor het bodemarchief mogelijk niet verstoord werd door de aanwezige structuren. Deze middelhoge potentie loopt evenwel door tot en met de late middeleeuwen. Vondsten kunnen bestaan uit stenen, metalen of ceramische resten. Verder kunnen ook sporen als paalsporen, haardsporen of kuilen voorkomen.. Onder het maaiveld en het plaggendek zullen de resten en sporen zich in context bevinden.

Vanaf de nieuwe tijd is op basis van historische kaarten te zien dat het plangebied onbebouwd was en pas in de eerste helft van de 20e eeuw in gebruik werd genomen. Vanaf dan is er een lage kans op het aantreffen van archeologische resten. De kans is klein dat er structuren, sporen of andere resten onder het maaiveld zullen aangetroffen worden. Resten van slagvelden of oorlogen zijn in de omgeving niet bekend.

Kennisvermeerderingspotentieel

Er zijn voldoende argumenten om te stellen dat het plangebied zich in een archeologisch interessante zone bevindt, hoewel de huidige archeologische kennis toch nog als enigszins beperkt kan worden beschouwd. Er is weinig geweten over het

plangebied en de aangrenzende terreinen, zodat onbekend is wat er zich hier aan mogelijke archeologische resten in de bodem kan bevinden. Anderzijds is gebleken dat het plangebied een archeologisch interessante situering kent naar analogie met gekende archeologische sites in de bredere omgeving en met name in verband met de middeleeuwse evolutie van Wiekevorst.

Verder archeologisch onderzoek binnen het plangebied zou dus meer informatie kunnen opleveren over de menselijke aanwezigheid in dit gebied. Het kennisvermeerderingspotentieel wordt als groot ingeschat. Tot nu toe is het beeld over het verleden in de omgeving van het plangebied toegespitst op de nieuwe tijd. Het potentieel op het aantreffen van resten uit voorgaande perioden maken het interessant om bij aanwezigheid van archeologische resten de hiaten in de kennis van de regio op te vullen.

Aanbevelingen

Vanuit de bureaustudie kan geconcludeerd worden dat er voor dit terrein sprake is van een middelhoge potentie wat betreft de periode paleolithicum tot en met de late middeleeuwen. Anderzijds bestaat de kans dat de huidige bebouwing, ondanks de aanwezigheid van een plaggendek, de bodem hier al verstoord heeft waardoor ook een eventuele archeologische site verstoord kan zijn. Verder archeologisch vooronderzoek om beter de archeologische potentie van dit terrein in te kunnen schatten, wordt dus raadzaam geacht vanuit een kosten-batenanalyse, waarbij rekening is gehouden met de inspanning van verder onderzoek in functie van kennisvermeerdering. In het programma van maatregelen wordt onderbouwd welke typen vooronderzoek aangewend moeten worden.

Literatuur

Geraadpleegde literatuur

Gysselinck, M., 1960: *Toponymisch Woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226)*.

Van Ranst, E. & C. Sys 2000: *Eenvoudige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20.000)*, Gent.

Geraadpleegde websites

https://www.dov.vlaanderen.be/
https://inventaris.onroerenderfgoed.be/
https://cai.onroerenderfgoed.be
http://www.geopunt.be/
www.cartesius.be
https://geo.onroerenderfgoed.be

Lijst van figuren

projectcode	fig.nr.	type	onderwerp	schaal origineel	schaal afbeelding	aanmaakdatum origineel/afbeelding
2020E221	1	Kadasterkaart	aanduiding van plangebied op GRB	onbekend	1:20.000	Augustus 2020
2020E221	2	Technische tekening	Opmetingsplan bestaande toestand	Onbekend	Onbekend	Augustus 2020
2020E221	3	Technische tekening	Overzicht bestaande verhardingen en structuren	Onbekend	Onbekend	Augustus 2020
2020E221	4	Afbeelding	Zicht op bestaande industriehal noordelijk gedeelte	nvt	nvt	Augustus 2020
2020E221	5	Afbeelding	Zicht op gebouw aan straatzijde	Nvt	Nvt	Augustus 2020
2020E221	6	Afbeelding	Zicht op klinkerverharding in zuidelijk gedeelte	Nvt	Nvt	Augustus 2020
2020E221	7	Afbeelding	Zicht op de loods in het westelijk gedeelte	Nvt	Nvt	Augustus 2020
2020E221	8	Kadasterkaart	Plangebied met aanduiding te behouden loods	Onbekend	1:2.000	Augustus 2020
2020E221	9	Technische tekening	Inplantingsplan nieuwe toestand	Onbekend	Onbekend	Augustus 2020
2020E221	10	Technische tekening	Inplantingsplan met riolering en nutsleidingen	Onbekend	Onbekend	Augustus 2020
2020E221	11	Technische tekening	Doorsnede nieuwbouwwoning	1:50	1:50	Augustus 2020
2020E221	12	Technische tekening	Doorsnede nieuwbouwwoning	1:50	1:50	Augustus 2020
2020E221	13	Technische tekening	Vooraanzicht woningen	1:50	1:50	Augustus 2020
2020E221	14	Technische tekening	Funderings- en rioleringsplan gebouw met commerciële ruimten	1:50	1:50	Augustus 2020
2020E221	15	Technische tekening	Doorsnede gebouw met commerciële ruimten	1:50	1:50	Augustus 2020
2020E221	16	Technische tekening	Doorsnede industriehal	1:100	1:100	Augustus 2020
2020E221	17	Technische tekening	Zicht op achtergevel en voorgevel industriehal	1:100	1:100	Augustus 2020
2020E221	18	Technische tekening	Doorsnede industriehal met aanduiding geplande werken	1:100	1:100	Augustus 2020
2020E221	19	Technische tekening	Zijgevels supermarkt	1:100	1:100	Augustus 2020
2020E221	20	Technische tekening	Achtergevel en voorgevel supermarkt	1:100	1:100	Augustus 2020
2020E221	21	Technische tekening	Principedoorsnede wegenis	Onbekend	Onbekend	Augustus 2020
2020E221	22	Technische tekening	Overzicht van de toekomstige verhardingen binnen het plangebied	Onbekend	Onbekend	Augustus 2020
2020E221	23	historische kaart	uitsnede uit Frickxkaart (1744) met aanduiding plangebied	onbekend	1:30.000	1744
2020E221	24	historische kaart	uitsnede uit Ferrariskaart (1771-1778) met aanduiding plangebied	onbekend	1:10.000	1771-1778
2020E221	25	historische kaart	uitsnede uit Atlas der Buurtwegen (1841) met aanduiding plangebied	onbekend	1:10.000	1841
2020E221	26	historische kaart	uitsnede uit de Popp-kaart (1842-1879) met aanduiding plangebied	onbekend	1:10.000	1842-1879
2020E221	27	historische kaart	uitsnede uit Vandermaelenkaart (1845-1854) met aanduiding plangebied	onbekend	1:10.000	1845-1854
2020E221	28	topografische kaart	Topografische kaart van België van 1939	Onbekend	Onbekend	1939
2020E221	29	orthofoto	luchtfoto uit 1971 met aanduiding plangebied	onbekend	1:5.000	1971
2020E221	30	orthofoto	luchtfoto uit 1979-1990 met aanduiding plangebied	onbekend	1:5.000	1979-1990
2020E221	31	Orthofoto	Luchtfoto uit 2000-2003 met aanduiding plangebied	Onbekend	1:5.000	2000-2003
2020E221	32	orthofoto	luchtfoto uit 2019 met aanduiding plangebied	onbekend	1:5.000	2019
2020E221	33a	terreindoorsnede	terreindoorsnede	onbekend	onbekend	Augustus 2020

2020E221	33b	hoogtekaart	hoogteligging van plangebied op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II	onbekend	1:20.000	Augustus 2020
2020E221	34	bodemkaart	uitsnede tertiair geologische kaart met aanduiding plangebied	onbekend	1:20.000	Augustus 2020
2020E221	35	bodemkaart	uitsnede quartair geologische kaart met aanduiding plangebied	onbekend	1:20.000	Augustus 2020
2020E221	36	bodemkaart	uitsnede bodemkaart met aanduiding plangebied	onbekend	1:5.000	Augustus 2020
2020E221	37	bodemkaart	uitsnede potentiële erosiekaart (2017) met aanduiding plangebied	Onbekend	1:10.000	Augustus 2020
2020E221	38	bodemkaart	uitsnede bodembedekkingskaart met aanduiding plangebied	Onbekend	1:5.000	Augustus 2020
2020E221	39	archeologische kaart	CAI-locaties in de omgeving van het plangebied	Onbekend	1:20.000	Augustus 2020
2020E221	40	Afbeelding	Impressie bestaande toestand binnen plangebied	Nvt	Nvt	Augustus 2020
2020E221	41	Afbeelding	Controleboring 1	Nvt	Nvt	Augustus 2020
2020E221	42	Afbeelding	Controleboring 2	Nvt	Nvt	Augustus 2020
2020E221	43	Afbeelding	Controleboring 3	Nvt	Nvt	Augustus 2020
2020E221	44	kadasterkaart	Aanduiding controleboringen op kadasterkaart	Onbekend	1:2.000	Augustus 2020
2020E221	45	analysekaart	CAI-locaties geplot op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II	Onbekend	1:20.000	Augustus 2020